

Leto XXVIII. Številka 100

Ustanovitelji: občinske konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka
in Tržič – Izdaja ČP Glas Kranj. Glavni
urednik Igor Slavec – Odgovorni ured-
nik Albin Učakar

GLAS

Kranj, torek, 30. 12. 1975

Cena: 1,50 dinarja

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik,
od januarja 1958 kot poltednik, od janu-
arja 1960 trikrat tedensko, od januarja
1964 kot poltednik ob sredah in sobotah,
od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Srečna
1976

Naročnik:

PREDSEDNIK TITO V SLOVENIJI – Predsednik republike Josip Broz-Tito je z ženo Jovanko v petek, 26. decembra, dopotoval v Slovenijo. Na Brdu pri Kranju so ga pozdravili najvišji predstavniki družbenopolitičnega življenja Slovenije Edward Kardelj z ženo Pepco, Sergej Kraigher z ženo Lidijo Šentjurc, Stane Dolanc z ženo Danico, France Popit, Mitja Ribičič, Andrej Marinč, Ivan Maček, Janko Rudolf, Ljubo Jasnič, Ivanka Vrhovčak, generalpolkovnika Franc Tavčar in Rudolf Hribenik. Marjan Orožen ter predsednik kranjske občinske skupščine Tone Volčič in sekretar komiteja občinske konference ZK Kranj Henrik Peterlej. Dobrodošlico in srečno novo leto pa sta mu zaželeta tudi učenca 7. razreda osnovne šole Lucijan Seljak Kranj Daniela Škofo in Bojan Bajželj. – A. Ž. – Foto: F. Perdan

V galeriji Prešernove hiše v Kranju so v petek, 26. decembra, ob 18. uri odprli razstavo akademske slikarke Polonce Kosi (na sliki zgoraj). Njeno slikarstvo se kaže kot iskanje novega izhodišča v svetu barvne opoja in pri virih klasičnega, eruptivnega in po svoje provokativnega ekspressionizma. Razstava bo odprta do 22. januarja. – V galeriji mestne hiše v Kranju pa so prav tako v petek ob 18.30 odprli razstavo o Holandsko-flamski in francoski prevodni grafiki 17. in 18. stoletja (slika spodaj). Razstavo je pripravil narodni muzej iz Ljubljane. – A. Ž. – Foto: F. Perdan

Prešernovo gledališče na prelomu leta

Z današnjim dnem se iztekajo otroške, mladinske in lutkovne predstave, ki jih je Prešernovo gledališče namenilo svojim najmlajšim gledalcem ob praznovanju novoletne jelke in obiskih dedka Mraza. Niz novoletnih gledaliških prireditve v domači hiši, na Gorenjskem sejmu in na številnih gostovanjih po okoliških krajinah se je v sklenjenem loku raztegnil na celo drugo polovico meseca decembra ter zajel vsega skupaj kakih 15.000 otrok, ne računajoč številne starše, ki so spremljali svoje malčke na novoletne prireditve.

Tako v prvih januarskih dneh pa bo Prešernovo gledališče obnovilo svojo redno abonmajsko dejavnost ter nadaljevalo svoj predvideni plan gostovanj: že od 5. januarja dalje bo v Prešernovem gledališču gostovala Drama SNG iz Ljubljane s šestimi ponovitvami Mrožkovih »EMIGRANTOV«. To bo že peta abonmajska predstava PG v tej sezoni, po daljšem času pa bodo gostje spet igralci iz osrednjega slovenskega gle-

dališča, saj je sicer večina predstav ljubljanske Drame tehnično prezah-tevnih, da bi jih bilo mogoče prenesti na tehnično pomanjkljivo opremljeni kranjski oder. Razveseljivo pri tokratnem gostovanju ljubljanskih gledališčnikov pa je še dvoje: da prihajajo z uprizoritvijo dela znanega poljskega satiričnega gledališkega avtorja, ki je med slovenskim gledališkim občinstvom že znan in zelo priljubljen (spomnimo se uspele uprizoritve njegovega TANGA prav tako iz ljubljanske Dramе izpred nekaj let, pa tudi uprizoritve njegovi PÓLICAJEV v izvedbi kranjskega Prešernovega gledališča, prav tako nekaj let nazaj); in nadalje, da prihaja tokratna uprizoritev EMIGRANTOV Slawomira Mrožka v Kranj še popolnoma osveža, saj bo doživel premiero v ljubljanski Drami še jutri, na Silvestro in bodo torej predstave v Kranju njene prve ponovitve. V predstavi nastopata Boris Juh in Lojze Rozman, režiral pa jo je Zarko Petan.

V Prešernovem gledališču pa medtem že tečejo priprave za teden slovenske drame 1976, ki bo v prvi polovici februarja, in na katerem bo poleg slovenskih poklicnih gledališč sodeloval tudi razširjen ansambel Prešernovega gledališča z izvirno dramatizacijo romana Ivana Cankarja HISĂ MARIJE POMOČNICE.

S seje konference SZDL Tržič

Zveza mora med ljudi

V Tržiču ocenjujejo, da se je socialistična zveza delovnega ljudstva sicer frontno organizirala, vendar je še premalo uplivna med delovnimi ljudmi in občani ter v družbenih organizacijah in društvi

Tržič – Izredna, vendar ne pretirana kritičnost v oceni dosedanja organiziranja in delovanja socialistične zveze delovnega ljudstva v tržički občini, vsestranska in iskrena razprava ter pripravljenost za skupno odstranjevanje slabosti in uresničevanje sklepov so glavne značilnosti torkovega zasedanja občinske konference SZDL Tržič. Delegati družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij in društiev ter krajevnih organizacij in konferenc so razpravljali o dosedanjem delovanju in organiziranosti SZDL v tržički občini, ki se je pred osmimi meseci med prvimi v republiku organizirala frontno na osnovi nove ustave in statuta ter pravil SZDL. Sekretar izvršnega odbora občinske konference Jože Klofutar je v uvodnem poročilu dejal, da se je SZDL sicer frontno organizirala, vendar še preveč voljan vsakodnevno sprejemati kritiko in upoštevati pozitivne izkušnje. Delegati konference so menili, da mora vsak del frontne SZDL posebej in skupno oceniti

štvi, kar prispeva k podružbljanju politike in učinkovitejšemu delovanju občana. V SZDL kaže še krepkeje povezati družbenopolitične organizacije z ZK kot idejnopolitično silo na čelu in dosledno uresničevati delegatski sistem, katerega nosilec je prav frontna SZDL. Merilo uspešnosti niso napisani stavki ali strani, temveč odziv ljudi na pobude socialistične zveze in njenih organov od krajevnih organizacij, učilnih in hišnih svetov itd. navzgor!

Razprava je uvodne besede sprejela, jim veliko dodala in potrdila, da ni napak tako zgodaj ocenjevati uspešnost neke organizacije. S sprotnim ocenjevanjem so namreč pomanjkljivosti prej odkrite in prej začrtana pota odstranjevanja. Vendar pri tem ne kaže biti nestrenjen, temveč voljan vsakodnevno sprejemati kritiko in upoštevati pozitivne izkušnje. Delegati konference so menili, da mora vsak del frontne SZDL posebej in skupno oceniti

Priznanja ob občinskem prazniku

Škofta Loka – Slavnostna seja vseh treh zborov škofteloške občinske skupščine v počastitev praznika občine Škofta Loka bo na sam praznik, v petek, 9. januarja, v dvorani kina »Sora« v Škofti Loka. Na njej bodo podeljena tudi posebna priznanja najzaslužnejšim in najprizadenejšim občanom ter organizacijam v občini: velike in male plakete Škoftje Loke, nagrade ter pismeno priznanje. Velike plakete bodo prejeli: kolektiv centra za rehabilitacijo in varstvo slepih Slovenije – Škofta Loka, kolektiv Elektro »Gorenjska« – Kranj, občinski odbor rdečega križa Škofta Loka, občinska konferenca SZDL Škofta Loka ter Lojze Malovrh; male plakete: krajevna skupnost Davča v Selški dolini, kul-

turno prosvetno društvo »Ratitovec« iz Podlonka v Selški dolini, kulturno umetniško društvo »Janko Krmelj« Reteče-Gorenje vas pri Škofti Loka, kolektiv posebne osnovne šole Škofta Loka, Anica Brodar, Jaka Gartner, Tone Kemperle in Silvo Marguč; nagrade: Tinka Markej, Nikola Mitelšter in Marija Koželj in pismeno priznanje dosednji predsednik skupščine občine v pobratenem mestu Medicina v Italiji Argento Marangoni.

Sklep o podelitev priznanj omenjenim posameznikom in organizacijam so na seji občinske skupščine v petek, 26. decembra, soglasno sprejeli delegati vseh treh zborov škofteloške občinske skupščine. – J. Košnjek

Franc Šifkovič odhaja na novo dolžnost

Na zadnji seji vseh treh zborov kranjske občinske skupščine, v četrtek, 25. decembra, je predsednik izvršnega sveta občinske skupščine Franc Šifkovič obvestil deležate, da je bil v začetku decembra letos izvoljen za člena predsedstva in izvršnega odbora republike konference socialistične zveze. Novo dolžnost bo opravljal poklicno. Najbrž bo čez čas moral zaprositi za razrešitev za predsednika izvršnega sveta občinske skupščine Kranj. Do takrat bo v njegovi odsočnosti opravljal dolžnost predsednika izvršnega sveta sedanji podpredsednik Rado Pavlin.

A. Ž.

Za specialistične ambulante

Svet Splošne bolnice Jesenice se s sklepom z dne 10. 12. 1975 obrača na vse organizacije zdravstvenega dela z vlijadno prošnjo za pomoč pri izgradnji objekta za specialistične ambulante, laboratorij, lekarno in kuhinjo.

Objekt je v gradnji od pomladi 1974 in je doslej vanj vloženih 20 milijonov din. Preračunano po letošnjih cenah bodo stroški znašali vsega 60 milijonov din. Sredstva so zagotovljena v tej višini šele do leta 1980, kar pomeni, da bodo stroški do takrat še mnogo višji, poleg tega pa nas prostorska stiska že sedaj hudo prizadeva.

Občinska zdravstvena skupnost je vse delovne organizacije oprostila plačevanja prispevka za nesrečo pri delu za 1,47 % v decembri in za 0,25 % v času od 1. 1. 1975 do 30. 11. 1975. Ta denar bo ostal v delovni organizaciji, četudi je bil že vključilan v izvod, ker so ta sredstva po svojem izvoru namenjena zdravstvenemu varstvu, predlagamo akcijo za namensko, naložbo v objekt za specialistične ambulante. V tem smislu se obračamo na vse organizacije zdravstvenega dela v občinah Jesenice in Radovljice s prošnjo, da z razumevanjem uresničimo to skupno akcijo.

Zato prosimo vse delovne organizacije zdravstvenega dela, da o tem razpravljajo v samoupravnih organih in da ob sprejemaju zaključnega računa namenijo navedena sredstva za ta objekt.

Hkrati pa odhaja igralski ansambel Prešernovega gledališča v prvi polovici januarja na Koroško, kjer bo občinstvu v Ravnh, Mežici in Žerjavu predstavil svojo uspelo uprizoritev Hadžičeve komedije HITLER V PARTIZANIH. Predstava je že doslej v Kranju in drugih gorenjskih mestih dosegla štirinajst ponovitev, z omenjenimi štirimi gostovanji, ki so predvidena v januarju, pa se bo to število približalo že številki 20. Dosedanje izkušnje s to komedijo kažejo, da ji je občinstvo vse povsod zelo naklonjeno, zato slejko prej krog gostovanj še ne bo tako hitro sklenjen.

V Prešernovem gledališču pa medtem že tečejo priprave za teden slovenske drame 1976, ki bo v prvi polovici februarja, in na katerem bo poleg slovenskih poklicnih gledališč sodeloval tudi razširjen ansambel Prešernovega gledališča z izvirno dramatizacijo romana Ivana Cankarja HISĂ MARIJE POMOČNICE.

A. K.

L. M.

»Nič, kar je pomembnega za delavca, ne more mimo sindikata.« Pod tem geslom je lani potekalo delo kongresa Zveze slovenskih sindikatov v Celju. Na kongresu so se delegati iz slovenskih sindikalnih organizacij dogovorili za novo organiziranost sindikatov, sprejeli statut in program dela. Kongresni dokumenti so postali osnova za delo vseh sindikatov in sindikalnih organizacij.

Sedaj, ko se leto izteka in ko je minilo dobro leto tudi od sindikalnega kongresa, je čas, da potegnemo črto in pogledamo, kaj je bilo od sprejetih nalog uresničenega in narejenega. Katere naloge so bile izpeljane in katere bodo ostale za leto, ki prihaja? Kaj so sindikati v letu 1975 naredili za delavca? Tako se je glasilo tudi uprašanje, na katerega smo v teh dneh že zeleli dobiti odgovor. Zanj smo pobarali predsednike občinskih svetov Zveze sindikatov na Gorenjskem.

Načrtna gradnja stanovanj

Letos smo na Jesenicah zgradili 270 novih stanovanj, od tega 55 s sredstvi skladu solidarnosti za gradnjo družbenih najemnih stanovanj. Vendar s tem še zdaleč nismo opravili stanovanjskega primanjkljajja. V občini je namreč trenutno več kot 1000 prisilcev za primerjavo stanovanja, od tega samo Železarni skoraj 800. Tako veliki stanovanjski primanjkljaj bomo lahko rešili samo z zdrženimi močmi. Zato smo sindikati letos začeli z akcijo, da bi temeljne organizacije zdrženega dela za stanovanjsko gradnjo zdrževali namesto 6 kar 8 odstotkov od bruto osebnih dohodkov. Vse organizacije zdrženega dela so sporazum podpisale. Več delovnih organizacij pa združuje za gradnjo stanovanj tudi večje vse. Za primer naj navedem Železarno, ki za stanovanja združuje 13 odstotkov od bruto osebnih dohodkov.

Letos smo na Jesenicah zgradili tudi novi sami dom Kovinar. Sindikati smo se za izgradnjo doma zavzemali že več let, ker so sami delavci živeli v resnično nevzdržnih stanovanjskih razmerah.

S pomočjo sredstev solidarnostnega sklada naše v radovljiske občine bomo skušali rešiti tudi stanovanjske probleme 14 družin, ki žive v soteski med Bledom in Bohinjem v divjem naselju in v improviziranih barakah. Problem bomo reševali skupno zato, ker so hranitelji teh družin zaposleni v naši občini.«

»Kako je s planiranjem stanovanjskih potreb in gradnje?«

»Prizadevamo si, da bi vsaka organizacija zdrževala dela naredila plan stanovanjske gradnje do leta 1980 in da bodo vse sprejete merila za ocenjevanje kritičnosti stanovanjskih razmer in merila za dodeljevanje stanovanj. Planiranje bi radi uredili tako, da bi vsaj član delovnega kolektiva vse približno vedel, kdaj lahko pričakuje svojega stanovanjskega problema. Poleg tega pa bomo zahtevali, da bo vsak

Predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Jesenice Anton Grošelj:

načrt za novo naložbo, ki bo predvideval zaposljanje novih delavcev, imel priložen tudi načrt stanovanjske graditve.«

»Kaj pa osebni in družbeni standard?«

»Osebni dohodki so letos v prvih desetih mesecih znašali v poprečju 3428 dinarjev ali 24 odstotkov več kot lani. Poleg splošnega porasta življenjskih stroškov pomembno precejno obremenitev standarda zaposlenih zvišane stanarine oziroma celotnih stroški za stanovanje, ker je močno poskušala cena elektrike in ogrevanja. Na Jesenicah prejema solidarnostno pomoč za kritje stroškov stanarine le 23 delavcev.

Sindikat v letu 1975

Vendar sindikati menimo, da bi bilo treba merila za dodeljevanje pomoči spremeni oziroma da bi bilo potrebno v merilih upoštevati vse stroške za vzdrževanje stanovanja in ne samo stanarine.

Na letnih konferencah, ki prav sedaj potekajo, pa začenjamо akcijo za pripravo referendum, na katerem se bodo delovni ljudje in občani odločali za prispevek, s pomočjo katerega bi zgradili nov šolski center na Plavžu. Gradnja novih šol je nujno potrebna, saj nekaterim osnovnim solam groži že tretji izmena.

Pri vseh teh nalogah pa nismo pozabljali na organizacijo rekreacije in letnih dopustov. Trim stezo v Završnici vsako leto obišče tudi po 5000 občanov, v načrtu pa imamo izgradnjo planinske trim steze na Plavžu. Posamezni odbori sindikata pa vsko leto organizirajo sindikalne igre za svoje člane.

Da bi lahko večina delavcev letovala zunaj domačega kraja, pa si sindikati prizadavamo za združevanje sredstev za gradnjo počitniških domov oziroma za sodelovanje med delovnimi kolektivi, ki domove že imajo, in tistimi, ki jih nimajo.«

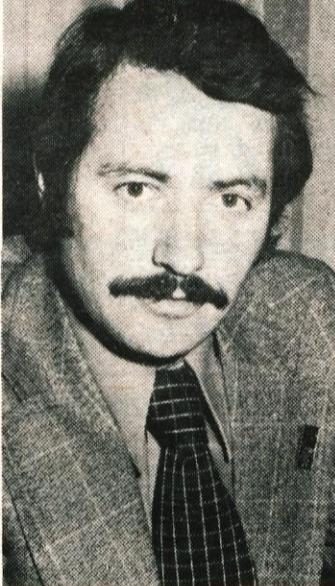
Večja vloga sindikata

»Vloga sindikatov je v novih ustavnih razmerah neprimereno večja kot je bila do sedaj. Nova ustava daje delavcem zdrženim v sindikate veliko pomembnejše mesto kot oblikovalcem samoupravnih in družbenoekonomskih odnosov v zdrženem delu. Za nekatera področja urejanja odnosov je sindikat prvi odgovoren, da se izvajajo v skladu z ustavo. Takšno je področje nagravjevanja, ki je eno od najbolj pomembnih. Priznati je treba, da je pri tem sindikat veliko prispeval k izboljšanju odnosov med delavci.«

Sindikat šele z novo ustavo vzpostavlja pogoje, da delavci in delavski razred dejansko odločajo o pogojih, sredstvih in rezultati delu, to je, da ima odločajoči vpliv na razširjenje in celovito zdrženo reprodukcijo. Prek SZDL delavski razred uveljavlja tudi odločilno vlogo drugih družbenopolitičnih in družbenih organizacij pri razvijanju socialističnega samoupravnega sistema naše države.

Sindikat postajamo nosilna množična politična ustanova za nadaljnji razvoj samoupravljanja, za razvoj sistema družbenih odnosov in uresničevanje temeljnih interesov delavškega razreda.

Z uveljavljitvijo delegatskih odnosov delavškega samoupravljanja v zdrženem delu, delegatsko zasnovanem skupščinskem sistemu in samoupravnih interesnih skupnostih, delavci neposredno oblikujejo svoja stališča, se neposredno samoupravno dogovarjajo in sporazumevajo o vseh vprašanjih, ki so zanje pomembna. Teh pa ni malo. S tem je delavcem omogočeno, da sami ugotavljajo svoje prioritete in se tudi dogovarjajo za način zadovoljitev teh potreb.

Predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Kranj Viktor Eržen:

Da smo s takšno uveljavljitvijo sindikata letos uspeli, je veliko pripomogla nova organiziranost naše organizacije. Danes delavci prek sindikalnih skupin lahko dajejo pobude, predloge in stališča o vseh bistvenih vprašanjih, ki zadevajo delavce v zdrženem delu. S tem delavci, organizirani v sindikalne skupine opredeljujejo samoupravno moč in vpliv na življenje in delovne razmere. O mnogih področjih družbenoekonomskih problematike je imel sindikat še včeraj pravico le razpravljati, dajati mnenja in predloge, danes pa je njegova dolžnost, da o njih odloča.

Na žalost pa se vseh teh, ustanovljene pravice in dolžnosti delavci zdrženi v sindikatu še marsikje premalo zavedajo. Marsikje tudi miselnost vodilnih delavcev še ni dojela pomembnosti, ki jo ima sindikat danes. Zato bo v naslednjem letu ena naših glavnih nalog še vedno dosledno uveljavljanje družbene vlogi sindikata.«

Uspešna kulturna akcija

»Po kongresu sta bili v sindikatih v naši občini opravljeni dve nalogi: aktivirali smo občinske odbore posameznih sindikatov z namenom, da v občinskem merilu aktivno posegavajo v dogajanja. Poleg tega smo aktivirali sindikalne delavce v izvršnih odborih z namenom, da začno aktivno posegati v vsa dogajanja v temeljnih organizacijah.«

Aktivizacijo občinskih odborov je v celoti uspela, vendar včasih tudi na račun aktivnosti Zveze sindikatov. Odbori so namreč prevzeli velik del nalog, ki jih je pred tem opravljala zveza sindikatov. Tako je občinski odbor sindikata vzgoje in izobraževanja obravnaval program splošne in skupne porabe na svojem področju in si je pri tem zadal nalogo, da bodo šolski kolektivi v občini imeli skupni samoupravni sporazum za delitev osebnih dohodkov in enotna merila za nagravjevanje. Do sedaj je izplačevanje osebnih dohodkov urejala vsaka šola posebej in je prihajalo do razlik pri vrednotenju dela.

Vsi občinski odbori sindikata so obravnavali tudi samoupravno organiziranost delavcev komunalnega gospodarstva v ob-

Predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Radovljica Marjan Vrabec:

čini in poslovanje delovnih organizacij, ki se ukvarjajo s komunalno dejavnostjo.

Predlagali so, da se delovne organizacije v komunalni dejavnosti združijo, ker bodo le tako lahko delavci zagotavljali sebi in svojim družinam socialno varnost. Združitev letos žal ni uspela zaradi neuvajljivih samoupravnih odnosov v komunalno gradbenem podjetju Grad Bled.

Zveza sindikatov je vse akcije posameznih odborov usklajevala, posebno aktivna pa je bila pri organizaciji kulturne akcije.

Z njo smo želeli približati sodobno umetnost v gledališču, glasbu in likovno umetnost delavcem. Zato smo se z osrednjimi slovenskimi gledališči, glasbenimi ustanovami in glašarjami ter umetnikom dogovorili za gostovanja v naši občini. Razstave pa smo prenesli kar v delovne kolektive. Moramo povedati, da je zanimanje zanje zelo veliko, posebno še, če med drugimi umetniki razstavlja in kdo iz kolektiva ali vsaj iz občine.

Pripravili smo 35 gledaliških predstav, ki si jih je ogledalo 4120 občanov, dveh koncertov se je udeležilo več kot 1100 poslušalcev. Pripravili smo tudi posebno predelitev za delavce iz južnih republik, ki je bila dozdrobljena obiskovalcem.«

Uspeli kulturne akcije pa ne moremo meriti le po številu obiskovalcev, temveč je bolj pomembna zaradi nečesa drugega. Močno je namreč spodbudila amatersko dejavnost. Posebno aktivne so postale dramske in gledališke skupine in tako lahko upravičeno računamo, da bomo že v prihodnji sezoni lahko na naših odrih videli vsaj polovico predstav v izvedbi naših domačih igralcev.«

»S čim ste se še ukvarjali?«

»V osnovnih organizacijah smo se veliko ukvarjali z izobraževanjem delegatov, da bi dokončno prenehali z nekdanjo prakso, ko je izvršni odbor oziroma njegov predsednik predstavljal ves sindikat. Koliko nam je to uspelo, lahko ocenjujemo na letnih konferencah osnovnih organizacij. Rečem lahko, da se v večini primerov delegati izvršnih odborov pred dogovarjanjem posvetujejo sodelavci v sindikalni skupini. Tako so po vseh sindikalnih skupinah predlagali prednostno listo za upravičenje do družbenih solidarnostnih stanovanj in so o njej izrekli svoje mnenje. Po enaki poti so obdelali tudi sindikalno listo in dogovor za zbiranje sredstev za gradnjo vrtec in posebne šole v občini.«

Ne moremo pa biti zadovoljni sodelovanjem izvršnih odborov osnovnih organizacij in delegacij osnovnih organizacij v samoupravnih interesnih skupnostih. Delegati prevečkrat zagovarjajo le lastna stališča in ne stališča delegacije oziroma osnovne organizacije.

Prav tako niso razjasnjena stališča glede integracij. Težko je namreč verjeti, da se lahko toliko časa vleče samo „pogovori“. Takšne primere imamo v komunalnem gospodarstvu, tekstilni industriji in obrti. Vsekakor pa je izpeljala teh dogovorov naša naloga za leto, ki prihaja.«

V večini osnovnih organizacij smo že uspeli aktivirati tudi sindikalne skupine in tako delavcem omogočiti, da neposredno sodelujejo v razpravah in tudi odločajo.

Z novo ustavo smo sindikati dobili tudi nalog in dolžnost, da pomagamo ustvarjati pogoje, v katerih bo delavec lahko odločil o pogojih, sredstvih in rezultatih svojega dela. Zato smo spodbujali ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela povsod tam, kjer imajo pogoje za delo in razvoj. Hkrati pa smo se prizadevali za razvoj samoupravnih odnosov v temeljnih organizacijah in v vsem združenem delu ter s tem za hitrejši razvoj samoupravnega socialističnega sistema. V tem sistemel delavci postajajo gospodarji vseh sredstev, ki jih ustvarjajo, tudi tistih, ki jih združujejo v samoupravnih interesnih skupnostih. Zato naj odločajo tudi o porabi.

Posebno pomembno za dobro gospodarjenje, stabilnost gospodarstva in s tem za večjo socialno varnost delavcev je planiranje. Nosilci načrtovanja v zdrženem delu pa morajo postati delavci. Sindikati smo se prizadevali, da to načelo tudi uresničimo. Res še marsikje planiranje poteka od vrha navzdol oziroma brez sodelovanja delavcev, vendar so prvi koraki že narejeni.

Sindikati smo se vključili tudi v akcijo za stabilizacijo. Vse temeljne organizacije so pripravile stabilizacijske programe. Podpirali smo predvsem takšne programe, ki so predvidevali racionalno poslovanje na vseh področjih dela, vključevali prizadevanja za boljše izkorisčanje zmogljivosti, zniževanje poslovnih stroškov in uvedbo takšne tehnologije in proizvodnje, ki vodi k čim boljšem poslovni uspehom in vodi k temu k stabilnosti.

Vsa ta naša prizadevanja vodijo na koncu do enega cilja: izboljšanje položaja delovnega človeka. Zvišanje osebnega in družbenega standarda. Za obdobje zadnjih desetih let je za našo občino značilno: izredno hitra rast skoraj vseh delovnih organizacij in z njim povezanih novih delavcev. Vse to pa je povzročilo hitro kopiranje stanovanjskih problemov in jim kljub pospešeni stanovanjski gradnji in načrtne zbirjanju denarja še nismo kos. Zato je letos občinski sindikatni svet zahteval od vseh temeljnih organizacij zdrženega dela izdelavo srednjoročnih planov stanovanjske gradnje. Vsak temeljni organizacija naj bi izdelala tudi pravilnik o merilih za dodeljevanje stanovanj in merilih za pridobitev posojila z nakup stanovanja. Sindikati tudi vztrajajo, da se v temeljnih organizacijah zdrženega dela opredeli stanovanjske politik, in sicer tako, da bo razvidno, kako in kde bodo delavci rešili svoje stanovanjske probleme. Poleg tega pa bomo v bodočih zahtevali, da ne bo odobrena nobena nova naložba brez načrta stanovanjske gradnje za potrebe delavcev, ki bodo v novi tovarni ali obratu delali.«

Predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Tržič Franc Nemec:

Predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Škofja Loka Marjan Gantar:

Nobene naložbe brez plana gradnje stanovanj

»Izhodišče in temelj vsega našega delovanja je vsekakor položaj delavca v družbi. In prav bitka za uveljavitev delavca kot odločajočega v delu in življenju je predstavljal vsebinsko dela naših sindikatov v tem letu.«

Ustava, ki smo jo sprejeli v preteklem letu, ni sama sebi namen. Za jedno oblikovanje smo vložili veliko truda. Še več pa je bilo in bo še potrebno, da bomo delavcu zagotovili takšen položaj v družbi kot je zapisan v ustavi. Pri tem je bila težina našega dela osredotočena na oblikovanje zdrženega dela ter samoupravno urejanje odnosov v njem. To je sedanja in dolgoročna naloga. Zagotoviti delavcu vpliv na vse tokove družbene reprodukcije, to je vpliv na urejanje vseh drugih pravic, ki izhajajo iz dela.

Veliko truda smo vložili tudi za urejanje odnosov v menjavi dela. Na tem področju je še vedno vrsta odklonov, ki kažejo dobro sodelovanje med delavci v proizvodnji in drugih dejavnostih.

V borbi za uveljavitev naprednejših odnosov v naši družbi pa sindikati nismo pustili vnemar problemov, ki vsakodnevno težijo delavce. Dostirkali so vidijo manj zapletenih in hitrejši rešljivi, vendar so za naše delo enako pomembni. Se nadalje smo trdnov vztrajali pri zahtevah in akcijah za zmanjševanje socialnih razlik oziroma za poenotenje tistih izplačil in nadomestil, ki rešujejo socialno in materialno varnost in enakost.

SKUPŠČINA OBČINE ŠKOFJA LOKA
OBČINSKI SINDIKALNI SVET ŠKOFJA LOKA
OBČINSKA KONFERENCA ZKS ŠKOFJA LOKA
OBČINSKA KONFERENCA SZDL ŠKOFJA LOKA
ZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV NOV ŠKOFJA LOKA
OBČINSKA KONFERENCA ZSMS ŠKOFJA LOKA
ZDRUŽENJE VOJAŠKIH VOJNIH STAREŠIN ŠKOFJA LOKA

želijo srečno in uspeha polno novo leto 1976

Komunalno gradbeno podjetje Bled

TOZD Komunala
TOZD Gradnje in
delovna skupnost skupne službe

Opravlja komunalne storitve; preskrba z vodo, odvoz smeti in odpadkov, kanalizacija, oprema in urejanje mestnih zemljišč, vodoinštalaterstvo in toplovodne napeljave. Opravlja vsa dela na nizkih in visokih gradnjah, slikarskopeksarska dela, polagamo zidne tapete in plastične pode, keramična dela. Iz lastne gramoznice dobavlja vse vrste gramognega materiala in peska. Izdelujemo vse vrste plastičnih ometov.

Priporočamo se z našimi storitvami.

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno novo leto in uspešno sodelovanje

Gostilna Blažun
Grašič Franc, Kranj

Cesta talcev 7

želi vsem cenjenim gostom in delovnim ljudem srečno novo leto 1976 ter veselo silvestrovanje.

Zahvaljuje se za dosedanji obisk in se priporoča še v bodoče.

KUNSTELJ ROZALIJA
frizerski salon,
Kranj, Prešernova 4

želi cenjenim strankam
srečno novo leto
in se še nadalje priporoča

Likozar Marjan
cementni izdelki
Kranj, Benedikova 18
Stražišče

Vsem cenjenim strankam želi srečno in uspeha polno novo leto 1976 in priporoča svoje izdelke

Skupščina občine Kamnik

in družbenopolitične organizacije:

Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZSMS
Zveza združenj borcev NOV
Zveza rezervnih vojaških starešin

želijo vsem občanom srečno in uspešno novo leto 1976

TRIGLAV KONFEKCIJA KRAJN

Vsem poslovnim prijateljem in delovnim ljudem želimo srečno in uspešno novo leto 1976

Slaščiarna
na Planini
Kranj —
čez kokrški most,

želi cenjenim go-
stom srečno in
uspešno novo leto
1976 in se priporoča

Kmetijska zadruga Cerklje

na Gorenjskem

želi vsem članom, kooperantom, delovni skupnosti, poslovnim prijateljem in ostalim srečno, veselo in uspehov polno novo leto 1976

Priporoča se za tesno sodelovanje s svojimi kooperanti in ostalimi poslovnimi partnerji.

Zlatarska
delavnica
Levičnik Živko,
Kranj

Maistrov trg 9
(nasproti Delikatese)

želi cenjenim stran-
kam srečno novo
leto in se priporoča

INDUSTRIJA KOVINSKE OPREME IN STROJEV

Kranj, Savska cesta 22

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspešno novo leto 1976

Izdelujemo: stroje za čevljarsko in tekstilno industrijo ter tračne bru-
silne stroje za kovinsko industrijo

Ljubljanska banka

s poslovnimi enotami

Bled
Ličnik
Železniki
Tržič
Škofja Loka
Radovljica
Kranj
Gorenja vas
Jesenice
Kranjska gora
Lesce

želi vsem srečno in uspešno leto 1976

KEMIČNA TOVARNA PODNART

Specializirana tovarna kemikalij za galvanotehniko, fosfatiranje in barvanje kovin.

Kolektiv tovarne vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želi uspešno novo leto 1976

Obrtno podjetje Tržič

se priporoča s svojimi storitvami v mizarški in slikopletarski stroki, v polaganju plastičnih ometov, polaganju vseh vrst podov, parketov ter plastičnih in polivretanskih podov.

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspeha polno novo leto

Gostišče na letališču Lesce

Krek Slavko

želi
cenjenim gostom
srečno in uspešno
novo leto 1976
in se priporoča

Gostilna
Lojzka Aleš
Breg ob Savi

Cenjenim gostom želimo srečno in uspešno novo leto 1976

Za obisk se zahvaljujemo in priporočamo.

murka

SLOVENIJALES

Obilo zadovoljstva in sreče v prihodnjem letu želi vsem delovnim ljudem, svojim kupcem in poslovним partnerjem SOZD Slovenijales proizvodnja in trgovina

Trgovine pohištva in stanovanjske opreme

61000 Ljubljana Titova 50, Hala »B«
61000 Ljubljana Vižmarje, Plemljeva 86
64000 Kranj Savski log

Trgovine z lesnim in gradbenim materialom Slovenijales

61000 Ljubljana GR, Hala »D«, Titova 50
61210 Ljubljana-Vižmarje Plemljeva 86
61230 Domžale Antonia Skoka 20 a

Žito Ljubljana

TOZD Triglav Lesce

TOZD Gorenjka — tovarna čokolade Lesce

TOZD Pekarna Kranj

ON CFE RS

1976

Želimo vsem prebivalcem Gorenjske srečno in uspehov polno novo leto in se priporočamo s svojimi izdelki

Valentin Bašelj

Cvetka Mandelj

Jože Zorman

Lado Vrečar

Marija Karo

Nevenka Peždič

Slavko Benedik

Jože Pödlipnik

Dogodki, ki ne bodo tako hitro pozabljeni

Kitan Kitanovič

Urška Vilfan

Anton Bitenc

Tone Jurjevič

Simona Čarni

Franc Zor

Jože Kveder

Franc Godnov

Za malo anketo smo se odločili v uredništvu Glasa. Gorenjce smo pretekli teden spraševali, kateri dogodek iz pretečenega 1975. leta jim je ostal najbolj v spominu. Pa naj si bo srečen ali nesrečen, bolj ali manj vesel trenutek iz osebnega življenja ali pa dogodek, ki je zbudil doma ali na tujem veliko pozornost. Veliko takega se je zgodilo letos, zato se je bilo večini težko odločati. Kako da ne! Tudi sam bi mencal in premišljeval, če bi bil nepričakovano postavljen v vlogo sogovornika. Kljub temu smo anketo uspešno pripeljali do konca. Sestavek boste sicer prebrali, vendar naj že uvodoma povemo, da se nobeden od omenjenih dogodkov ne ponavlja, kar potrjuje, da se je leta 1975 res veliko novega zgodilo. Vsem sodelujočim v anketi Glasa najlepša hvala in želja, da bi bilo tudi prihajajoče leto zanje in vse nas tako srečno!

Prvega smo pobarali Antona Bitence s Suhe pri Predošljah, zaposlenega v IBI Kranj. »Letos me je najbolj razveselil mir na bojiščih Daljnega vzhoda. Dvajset let so trpeli ljudje in vztrajali v pravičnem boju ter hrepeleni po miru in svobodi. Razen tega sem srečen, da smo v kolektivu popolnoma odpravili nočno delo in da sem bil uspešen na diplomskem zagovoru na Visoki šoli za organizacijo dela v Kranju.«

»Veliko zanimivega se je letos zgodilo v mojem poklicu,« pravi Cvetka Mandelj iz Kranja, pomočnik poslovodje Petrolove črpalki Zlato polje II. »Mogoče je zanimivo, da so nas ljudje od 1. marca naprej stalno spraševali po novi ceni bencina, napovedovali, kakšna bo in nas celo zmerjali, da nočemo povedati, kdaj in za koliko se bo bencin podražil! No, pa gospod iz Ljubljane me je ostro okarjal, ko sem v njegovega konjička točila bencin, držeč v roki točilno pipo. Dejal mi je, da tega ne dovoli, ker steče na ta način v posodo za gorivo manj bencina. Zakaj, je dodal, pa naj vprašam na univerzo!«

Franc Godnov iz Bistrica pri Tržiču, vratar v tovarni Peko pa na vprašanje odgovarja: »Večkrat se spomnjam na preživeloto steverdešo pri Pragi, ko je strmoglavilo Ineksovo potniško letalo. Kako je moral biti srečna! Prav tako preživeloti potniki letala, ki je omahnilo 22. decembra pri Mila-

nu. To se ne dogaja vsako leto v takih množicah letalskih nesreč. Sicer pa mi bo leto 1975 ostalo v spominu zaradi zdravja in sreče v družini, kar je največje bogastvo.«

»Življenje je bilo tako razgibano, da je težko izluščiti dogodek, ki vpliva na zavest človeka močneje od drugih,« modruje Tone Jurjevič s Pristave pri Tržiču, zaposlen v Bombažni predilinici in tkalnici. »Vendarle sodim, da ne bom pozabil trenutka, ko sem bil kot delegat zvezne skupščine imenovan v delegacijo za pogovore z najvišjimi predstavniki skupščine Turčije. Kot neposredni proizvajalec sem prvič stopil v kabinet predsednika skupščine. Osebno sem zadovoljen z letom 1975. Minilo je v miru in družinski sreči. Enako želim vsem bralcem Glasa.«

Mario Karo s Pristave pri Tržiču smo srečali na delovnem mestu na občinskem svetu Zveze sindikatov Tržič. Ni ji bilo težko odgovoriti: »Preselitev v novo hišo! Z možem, ki je 100-odstotni invlad, sva jo gradila in zgradila. Hvala vsem, ki so nama pomagali. Se posebej pa za razumevanje pri dodeljevanju posojil. Mislim na občinski sindikalni svet, občinsko konferenco SZDL, odbor Zveze borcev in samoupravno stanovanjsko skupnost. To je bil sploh eden najsrcenejših dogodkov v mojem življenju. V prihajajočem letu želim vsem zdravje in mir!«

»Leto 1975 je bilo mednarodno leto žensk. Ženska je danes tako obremenjena in odgovorna za vzgojo otrok, da zasluži tako priznanje,« meni Nevenka Peždič iz Radovljice, šef izpostave Ljubljanske banke v Lesčah. »Sicer se pa spominjam srečanj z mladimi svetovnimi popotniki, ki tako korajzno, z avtostopom rajžajo po svetu. Ko sem bila še na Bledu, sem se v službi pogosto videvala njimi, vendar za klepet ni bilo časa.«

Jože Kveder je zaposlen pri kranjskem Merkurju, stanuje pa v Vrbnjah pri Lesčah. »Leto 1975 je bilo značilno zaradi številnih proslav v počastitev 30. obletnice osvoboditve. Vrhunec je bila parada v Beogradu. Nikdar ne bom pozabil zdravega, razpoloženega in odločnega predsednika republike Tita na slavnostni tribuni.«

Jožeta Podlipnika iz Dobrega polja smo srečali pred tovarno Veriga v Lesčah, kjer je zaposlen. Bil je eden redkih, ki na odgovor niso dolgo pomisljali. »24. avgusta leta 1974 sem se poročil, 10. marca letos pa se je rodil sin Boštjan. To je sploh moj najlepši trenutek. Ker še nimam stanovanja, namernam graditi hišo.«

»Skoraj verjeti ne morem, da sem do letošnjega 29. novembra spravil pod streho hišo na Brezjah. Velik načrt je bil to in težko ga je bilo uresničiti. To je zame najlepše in najsrcenejši dogodek leta 1975,« je povedal Podlipnikova sovaščan in sodelavec v Verigi Franc Zor. »Večinoma sem bil odvisen od lastnega denarja. Posojilo se giblje le med dvema in tremi milijoni.«

V jeseniški občini smo prvega vprašali Jožeta Zormana iz Mojstrane, ki je zaposlen v jeseniškem podjetju Elim. »Veliko bolj ali manj veselih in srečnih dogodkov se je prijetilo v letu 1975. Zato je še težje odgovoriti na vaše vprašanje. Vendar postavljam na prvo mesto nakup, sicer starega osebnega avtomobila. V kolektivu pa sem bil prijetno presenečen ob izvolitvi za predsednika samoupravne delavske kontrole.«

Simona Čarni z Jesenic, zaplena na občinski skupščini, je bila krajša. »Letos sem bila najbolj vesela, ko se je bratovi ženi rodila hčerka Saša. Rada imam otroke. Ker stanujemo skupaj, bom Sašo lahko varovala,« je povedala.

Lado Vrečar z Jesenic je operativni pomočnik na jeseniški železniški postaji. Takole je odgovoril na vprašanje. »Zame je leto srečno, če se na železniški progi nič tragičnega ne zgodi. Leto 1975 je bilo takšno. Želim, da bi bilo tako srečno tudi leto 1976 in vsa naslednja!«

Prometni miličnik na postaji prometne milice v Kranju Kitan Kitanovič, stanuje v Kranju, ocenjuje letošnje leto s stališča mednarodnih odnosov. »Helsinski konferenci je veliko prispevala k miru v Evropi in na svetu,« pravi. »Sicer pa se nobeno leto ne dà primerjati z letom 1970, ko sem 8. maja ob pol dveh zjutraj nadzoroval promet na višnjegorskem klancu. Vštric sta brez luči stala neosvetljena tovornjaka. S signalno lučjo sem opozarjal avtomobile na nevarnost. Pa je proti Ljubljani pridrvel avtobus Niš ekspresa, v katerem je bilo 18 odraslih in 40 otrok. Ustavljal sem voznika avtobusa. Ni se zmenil. »Zdramil« se je šele, ko je zadel mene in me zbil 70 metrov pod cesto. Hudo sem bil ranjen, vendar sem rešil potnike avtobusa, ki bi zanesljivo treščil v stoječa tovornjaka!«

Prvi vprašani občan škofjeloške občine je bil Valentin Bašelj iz Trebije, šofer pri Alpetouru. »Leto 1975 je bilo srečno,« pravi. »Se posebno zato, ker bi mi na cesti po Poljanski dolini kmalu stopil pred avtobus pešec. Pravočasno sem se ga izognil in s tem preprečil tragedijo!«

Vilfan Urška iz Veštra je dijakinja Ekonomsko srednje šole v Kranju. Precej dolgo je premišljevala, nato pa povedala: »Med številnimi dogodki se mi zdi poroka brata Francija najpomembnejša. Prijetno je bilo. Pa tudi nad šolskim uspehom se ne morem pritoževati.«

Sestajsti in zadnji vprašani Gorenc je bil Slavko Benedik iz Požirna v Selški dolini, po poklicu krojač v Škofji Loki. Primerj mednarodnega terorizma so zanj najprestresljivejši. »Človek skoraj ne more verjeti, da skupinica ljudi lahko ugrabi letalo ali pomembne osebe. Letošnji primeri so se končevali tudi tragično, s človeškimi življenji. Takšni primeri me pretresejo in mi še dolgo rojé v glavi. Sicer pa se je letos doma in na tujem toliko zanimivega zgodilo!«

Besedilo: J. Košnjek

Slike: F. Perdan

DELOVNI PRAZNIKI

Takemu delovnemu ritmu, ko se da tedna v mesecu dan začenja z nočjo, je treba vsekakor podrediti ves način življenja. Vsaka dežurna sestra točno ve, koliko ur je prosta do naslednjega dežurstva in si svoje zasebne opravke natačno razdeli: pri tem pa ne sme pozabiti, da mora pred nastopom dela toliko počivati, da bo 12-urno delo zmogla in ji ne bodo pošle moči prav takrat, ko bo to najmanj primereno. »Kajti včasih je pri nas prava norišnica,« pripoveduje Helena Sitarjeva. »Najraje se to zgodi med prazničnimi dnevi, ki nam v dežurni službi sicer nič ne pomenijo, pač delovnik kot drug, le da veš, da so tiste dnevi drugi prosti recimo po štiri dni skupaj, kar se nam zlepa ne zgodi. Praznike je treba enostavno črtati. Naučiš se pa, da tiste proste ure, ki so na voljo, res preudarno preživiš. Zgodilo se je že, da sem jo takoj po nočni službi, ne da bi izgubljala čas še s spanjem, skupaj z dvema kolegom iz reševalne službe mahnila v hribe: celih 10 ur smo hodili srečni, da smo sami sebi darovali celo polovico dneva.«

KAJ JE BOLJ NUJNO?

Ne bi verjeli, pa je vendarle res, da je tema treh četrtin pogovorov med stalnimi dežurnimi sestrami prav njihovo delo. To ne pomeni seveda, da se samo službeno pogovarjajo, ko si »predajajo posle« ob šesti uri in osemnajsti uri, sploh ne. Pozaniamo se vedno najprej za svoje stalne paciente, to so ljudje s hudimi boleznimi kot na primer hudi astmatiki in drugi, ki dokaj pogosto resnično potrebujejo nujno zdravniško pomoč ob vsakem času; za te se sestre zanimajo, kot da so njihove stalne sestre. Običajno se lahko že s preletom dežurne knjige, kjer so vpisani vsi pacienti, ki so iskali pomoč v tej ambulanti, prepričajo, s kakšnimi težavami so se zatekli po pomoč ljudje. »Letos smo že dosegli

število 16.000; toliko ljudi je pri nas iskalo nujno pomoč, vsteti pa so tudi obiski na domu. To je več kot četrtina vseh prebivalcev kranjske občine. Če vemo, da približno občan res potrebuje nujno zdravniško pomoč, ta številka pomeni, da smo opravljali v dežurni ambulanti tudi delo, ki sodi v splošne ambulantne in ob rednem delovanju teh ambulant. Žal pa si nekateri občani predstavljajo našo službo, ki je res nonstop, malo po svoje.

Spominjam se dogodka, ko so pripeljali moškega z infarktom, na vso silo pa je hotela biti prej pregledana ženska, ki ji je nekaj padlo v oko, pa se je kasneje izkazalo, da niti nima več tujka v očesu. Zdravnik in medicinska sestra sta se trudila ok pacienta, da bi ga obdržala pri življenu, ženska pa je vdrla v ambulanto in zahtevala, da zdravnik prej oskrbi njo. Podobno je bilo prikratim, ko so pripeljali posnesečenca v prometni nesreči, neki moški v čakalnici, ki je imel le vročino, protestiral, da je

pač on na vrsti, saj je prej prišel. Ljudje enostavno ne znajo presoditi, kadar zbolejo, ali so hude zboleli ali bolj malo in se čutijo prizadeti, če po zdravnikovi posoji njihov primer ne zaslubi takojšnje pomoči ampak neki drug. Je to seveda stresajo na zdravniško osebje in pri tem ne izbirajo besed.«

Seveda ni, da bi človek obupal, kadar si kdo privošči tak izpad; na srečo se to ne dogaja ravno vsak dan in na srečo so tudi ljudje, ki v modro-beli uniformi sestre ne vidijo le tarče, kamor lahko stresajo vse te gobe, pač pa človeka, ki je usposobljen, da jim v bolezni pomaga. Je že tako, da nekateri hodimo okoli v vredni obrazzi, drugi z mračnimi, da se sreča menjajo z nesrečami, slabe strani življenja z boljšimi; kdo bi tega ne vedel. Tudi stalne dežurne sestre to vedo: treba se je namreč srečati tudi z vsemi razsežnostmi tiste temne strani življenja, polne rev in težav, bolezni in nesreč, da bi spoznali, da je ona druga svetlejša plat vendar prevladujejoča.

L. M.

Predolga noč, prekratek dan

En teden podnevi, en teden počasi, vsakič po 12 ur delovnika z vmesnim 24-urnim predahom, sicer pa nepreklenjeno, ne glede na vikende, praznike, novo leto: tak je delovni in življenjski ritem štirčlanške ženskega kolektiva, štirih medicinskih sester zdravstvenega doma v Kranju, v ambulanti nujne medicinske pomoči. Ta ritem ima še eno značilnost – vsako četrto nedeljo trajala delovnica kar 24 ur: takrat sicer pa dve medicinski sestri, pa še ti dve komajda včasih zmorača naval pač, ki potrebujejo nujno, včasih pa tudi manj nujno zdravniško pomoč. Nezmotljivo kot koleska ure se prepletajo turnusi teh štirih medicinskih sester v ritmu, ki je pravzaprav popolnoma nasproten človekovemu biološkemu ritmu. Eno je govoriti – zmede si ne morejo privoščiti, zato se drže svojega razporeda s prav vojaško točnostjo in natančnostjo: medtem ko se zdravniki izmenjajo v dežurstvu na daljši čas, pa imata nepreklenjeno 24 ur trajajoča nujna zdravniška pomoč za stalno medicinsko sestro dokaj krajše sobrate. Ceprav sta dve medicinski sestri v tej službi že deset let, odkar je ZD Kranj uvedel v taki obliki organizem kljub temu da je nujno, kot rečemo na turnusno delo, včasih tudi sam zmede.

SESTRA NE SME ZBOLETI

»Nenadoma pride nespečnost,« pravi sestra Helena Sitarjeva, ki je na vseh dežurnih sestra že deset let. »Po nočnem delu noče biti spanec, a to se že prestane, huje je

ENGINEERING

Podjetje za projektiranje, izgradnjo in rekonstrukcijo ter izgradnjo objektov za površinsko zaščito in varstvo okolja

Engineering Kranj

Delovni kolektiv podjetja želi vsem poslovnim prijateljem in občanom srečno in uspeha polno novo leto 1976

— Maistrov trg 11

Sawa Kranj

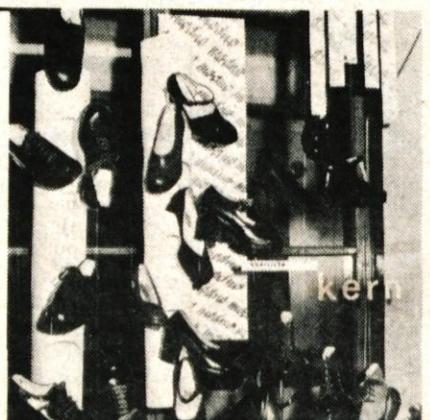
industrija gumijevih, usnjenih
in kemičnih izdelkov

vam želi

SREČNO NOVO LETO

Kern Stanko
modno čevljarsvo, Kranj
Delavnica Partizanska 5

Prodajalna Kranj,
Titov trg 12
(nasproti cerkve)

želi cenjenim strankam in občanom Gorenjske srečno novo leto 1976 in se priporoča s kvalitetno izdelavo vsakdnevnne obutve.

Srečno novo leto 1976 želi občanom in delovnim kolektivom Skupščina občine Tržič in družbenopolitične organizacije

CHOTECOM

64001 Kranj kemična tovarna Jugoslavija

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in polno uspehov v novem letu 1976

SREČNO

GORENJSKA OBLAČILA KRAJN

Gorenjska oblačila Kranj

Gorenjska oblačila Kranj

Iskra

industrija za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko Kranj,
o. sol. o. Kranj z 19 TOZD

Proizvaja v 19 TOZD:

telefonske centrale, telefone, elektronske naprave, elektronske instrumente, optične in stekloplastične naprave, elektrooptične naprave, števce, merilne instrumente, stikala, električna ročna orodja in merilne naprave.

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno novo leto 1976 in še veliko delovnih uspehov.

Franc Radikovič,
Kranj (za Globusom)

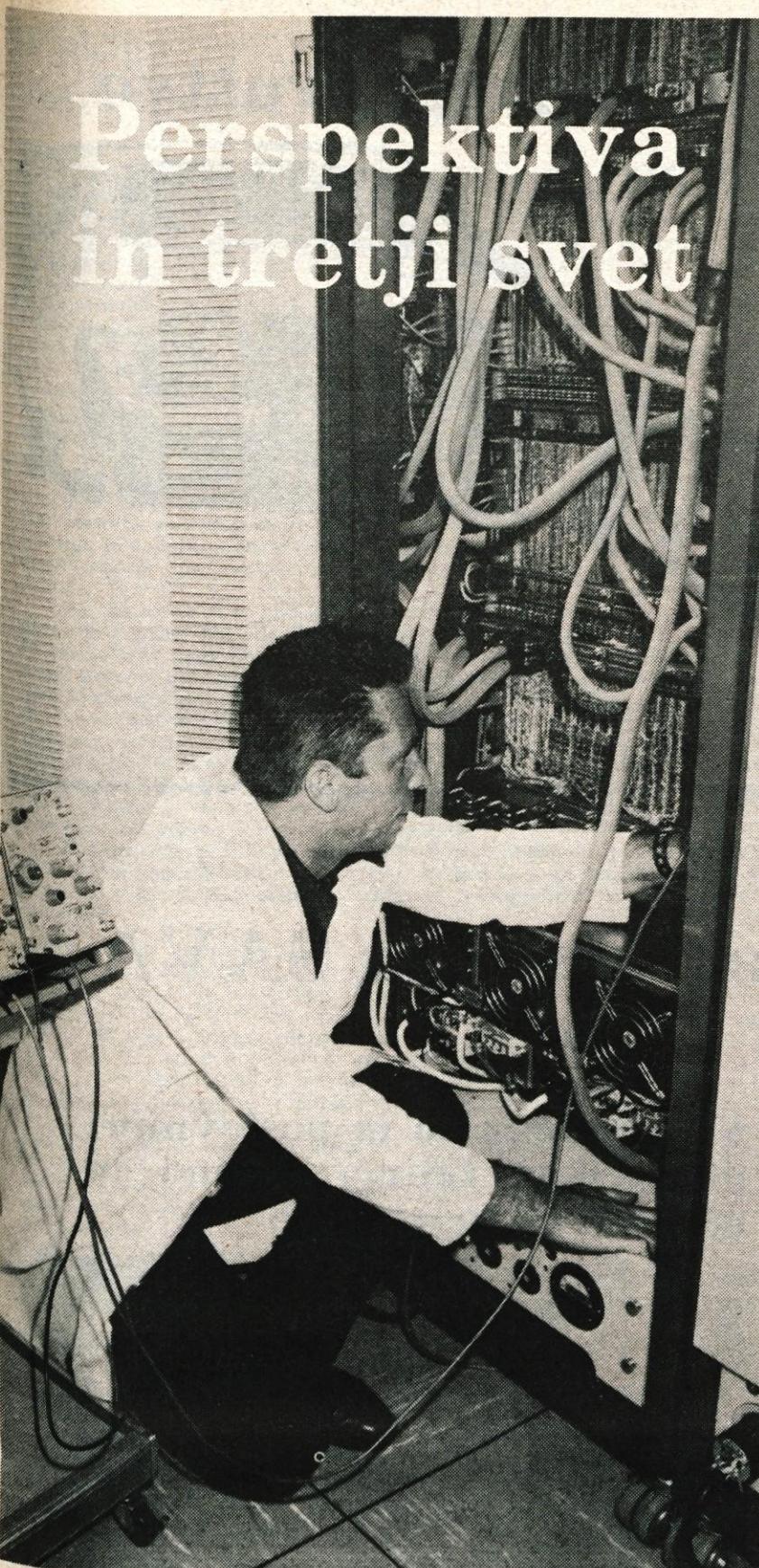
Prebivalcem Gorenjske želim srečno in uspeha polno novo leto 1976 in se priporočamo

Berčič — Cetinski

Krznarstvo
Kranj, Maistrov trg 2

želi cenjenim strankam srečno in zadovoljno leto 1976

Perspektiva in tretji svet

Spominjam se zadnjega obiska predsednika Tita v kranjski Iskri. Bilo je prve dni novega leta lani. Zbrani predstavniki samoupravnega in družbenopolitičnega vodstva Iskre in novinarji smo še s posebnim zanimanjem poslušali njegovo razlag o prijateljskih, neuvrščenih deželah v svetu, o deželah v razvoju in o možnostih, ki jih ima naša država v tem prijateljskem tretjem svetu. Bil je to trenutek, ko je svetovno gospodarstvo doživljalo hude pretrese zaradi skokovitega naraščanja cen primarnih surovin. Kot že večkrat prej je takrat tovariš Tito še enkrat opozoril in poudaril, da je čas in perspektivi, da Jugoslavija z obema rokama sprejme ponudeno roko tretjega sveta in da se naše gospodarstvo odreže nekakšne neprizadetosti glede sodelovanja s temi deželami. Danes, ko je minilo skoraj petič dve leti od takrat, kronistovo pero že beleži premike.

SRECANJE Z RECESIJO

Nafata, ta živiljenjska primarna surovin na razvitega dela našega planeta je čez noč nevarno omehčala trdnost v tejavnega monetarnega sistema. Cene surovinam, polizdelkom in izdelkom v svetu so začele skokovito rasti. Razvite dežele, ki so se prej leta in leta srečale z 2- ali 3-odstotno letno inflacijo, so se nenadoma srečale z 10- in tudi 20, in več odstotno. Tako razviti kot nerazviti in svet v razvoju je zanjela mrzlica.

Naše gospodarstvo vajeno in vezano na tržne izmenjave, vajeno in vezano

na uvoz in izvoz, se je čez noč znašlo

na tem dogajanjem. Konvertibilni dinar

se je nenadoma pojavi na svetovni li-

sti in se začel primerjati s prej trdnimi

valutami. Zakaj? Je bilo to priznanje?

Tudi. A ne samo to. Razviti svet je

sprevidel, da se mora odreči delu tra-

dicionalnega dobička in drugače gle-

dati na nerazvite in dežele v razvoju,

če ne bistveno zmanjšati profitov.

Zaradi devizne bilance in v strahu

pred omrtvičenostjo gospodarstva smo

se tudi mi lotili ukrepov. Naša blagovna izmenjava s konvertibilnim področjem je narekovala prožno ekonomsko politiko. V negotovosti cen in špekula-

cij na področju primarnih surovin smo začeli z njimi polniti državne re-

zerve. Bila je to poteka, ki je bila

takrat nedvomno upravljena, saj je bil

trg iz dneva v dan bolj nestabilen.

Hkrati smo takrat, čeprav nevajeni

blagovno tržnih odnosov in ekonomi-

skih izmenjav z nerazvitim svetom, za-

čeli tipaje odigrnjati to skrivnostno

tančico. Zakaj, skrivnostno? Na pod-

namreč letos začele cene nekaterim primarnim surovinam padati. Zanimiv pojav, ki po svoje spet pretresa nerazviti in svet v razvoju. Sicer pa ekonomsko gledano ta pojav ni prav nič nenavaden. Je zgolj posledica in ekonomsko zakonitost blagovno tržnih odnosov.

Tako kot smo se mi z zalogami primarnih surovin v državnih rezervah skušali zavarovati pred neprijetnimi posledicami, so se tudi drugi. Tako zdaj plačujemo surovine po takratnih cenah oziroma dražjih. Tržišče s surovinami si namreč ne more privoščiti zmanjšanja prodaje in je zanj nekoliko nižja cena še vedno ugodnejša kot pa zmanjšanje porabe, do katere bi prišlo zaradi izpraznitve nabavljenih rezerv. Sicer je to poenostavljena primerjava, vendar na našem konkretnem primeru drži. Zakaj? Celotna naša tekstilna industrija je na primer vezana na uvoz surovin. Ko so cene tem surovinam skokovito rasle, smo jih skušali pravočasno nabaviti. Zdaj pa se je zgodilo, da so cene tem surovinam na svetovnem trgu padle, mi pa seveda zaloge plačujemo po takratnih cenah.

STABILIZACIJA

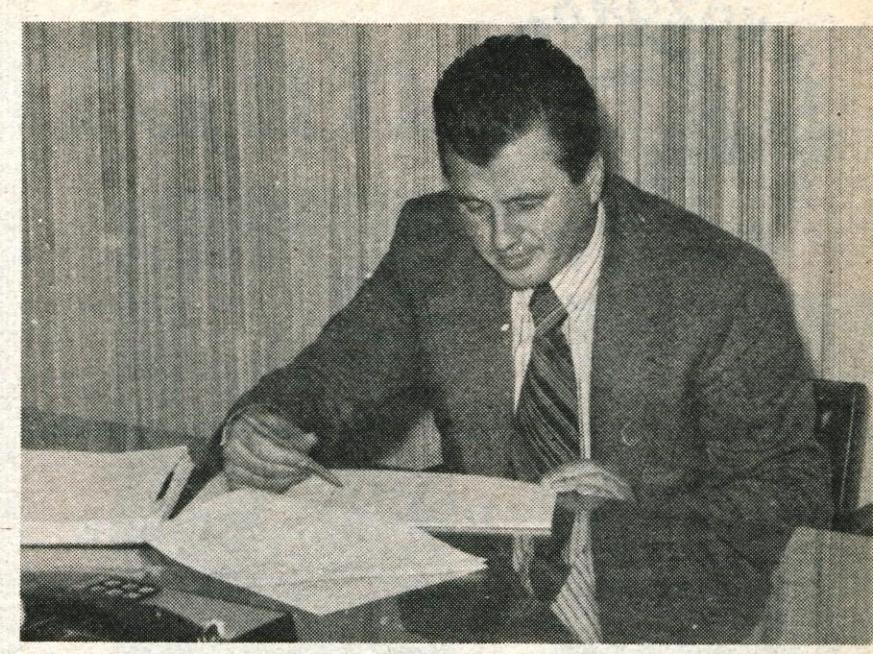
Na uvodoma zapisano ugotovitev in razlago predsednika Tita med njegovim zadnjim obiskom v kranjski Iskri sem se spomnil med nedavnim obiskom sekretarja izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Jureta Biliča v Kranju. Živo se je zanimal za ekonomski in družbeni položaj in še posebej skušal ugotoviti, kako kaj kranjsko gospodarstvo uspeva pri navezovaljanju stikov s tako imenovanim tretjim svetom. Nehote se človeku vsili miseln primerjava; saj gre konec concev za enake ugotovitve.

Ekonomsko gledano tretji svet seveda ni nikakrsna pravljica dežela za reševanje težkih bilančnih vprašanj. Vendar na našem konkretnem gospodarskem in političnem položaju vseeno pomeni določeno usklajevanje in predvsem razreševanje. Po gospodarski moči seveda še nismo prispoli do visoko razvitega svetovnega vrha. Vendar se na nekaterih gospodarskih področjih že srečujemo s tolikšnimi zmogljivostmi, da je domači trg postal premajhen. Pri tem pa ne gre le za kolčino posameznih izdelkov, ampak tudi za dosežke na tehnološkem področju. Morda je za lajka malce nenavadna ugotovitev, da smo marsikje na strokovnem področju že dosegli in razvili tehnologijo, ki jo lahko dobro prodajamo.

Prav tu pa je ključ, ki nam odpira vrata navzven, ki nas naravnost sili, da se sporazumemo, da skupno nastopimo na zunanjem trgu. Vendar ni dovolj, da vrata samo odklenemo v pritličju, da jih bodo potem drugi odprli. Prijateljske vezi, ki jih imamo in vzdržujemo ter še razvijamo z deželami v razvoju, nas same ne bodo pripeljale do ekonomskega sodelovanja s tretjim svetom. Poteza na tem področju je na naši strani. Mi moramo dati pobudo za takšno sodelovanje. To pa pomeni, da bomo tehnološko in tehnično razviti kot smo, pomagali tem deželam, da se začnejo razvijati, da začno izkorističati naravna bogastva, ki jih imajo, da začno izkorističati svojo energijo in da začno dvigavati standard. Drugače povestno torej ne gre zgolj za izvoz izdelkov, ampak za izvoz tehnologije. S tem v zvezi pa je povezano oboje hkrati. Tako uvoz surovin, izvoz izdelkov in tehnologije.

A ne le to, S tem je povezana tudi naša gospodarska stabilizacija. Recesija, o kateri smo govorili in s katero se naše gospodarstvo srečuje, nas je vse do tričetrtletja precej pestila. Akcija za stabilizacijo, ki traja že tja od polovice leta, je zdaj težave nekoliko omilila. Vendar se nad tem ne bi smeli uspavati. Sprejeti ekonomski ukrepi ne morejo trajati v nedogled. Pomenijo lahko le čas, predah za preusmeritev. Da pa se na poti takšne preusmeritve že kažejo koraki in da bomo nedvomno kmalu priča rezultatom, govorijo podatki. Preden jih predstavimo, še beseda dve o trenutnem gospodarskem položaju.

Uvoz se je v zadnjem času na Gorjenjskem precej zmanjšal, v primerjavi s polletjem pa je narasel izvoz. Trgovina zaradi omejitvenih uvoznih ukrepov vse bolj posega po izdelkih domače proizvodnje in jih tudi redneje in bolje plačuje. Tako se je izboljšala tudi

inž. Filip Majcen

likvidnost gospodarstva. Po podatkih kranjske podružnice Ljubljanske banke so znašala sredstva na žiro računih in rezervnih skladih gorenjskih gospodarskih organizacij koncem decembra lani blizu 440 milijonov dinarjev. Do aprila letos so potem izredno padla in dosegla naravnost katastrofalno nizko vrednost, zaradi katere se je znašla v težavah tudi banka. Stanje sredstev je takrat znašalo komaj nekaj nad 336 milijonov dinarjev. Sele julija je banka ponovno zabeležila rahel porast, ki se je v avgustu povečeval in dosegel raven decembra 1974. Konec oktobra pa je bila vrednost teh sredstev za 30 odstotkov večja kot decembra lani. To z drugimi besedami pomeni, da je naše gospodarstvo (saj so podatki približno enaki tudi za širše območje) še v desetih mesecih letos nekako ujelo letosnjo inflacijo.

TRETJI SVET

Ob ugotovitvi, da se razviti trg vse bolj zapira, pomeni za naše gospodarstvo tretji svet pomembno dopolnilo. Kot rečeno pa ne gre le za izvoz izdelkov, ampak predvsem za takojmenjani miseln izvoz. Ta je še kako pomemben, če vemo, da nas čež dobrati dve leti čakajo nekatera pomembna oziroma večja odpplačila mednarodnih kreditov. Na vračilo se moramo praviti že zdaj. Razlog več, da se ne bi preveč uspavali pri navezovaljanju poslovnih stikov s tretjim svetom je še, da tudi razviti svet glede tega ne drži križem rok. Kot rečeno, dežele v razvoju na ekonomskem področju niso nikakrsna pravljica dežela za uravnavanje plačilnih bilanc, ampak ima tako pre velikosti investicij kot po kvaliteti tretji svet določene meje. To pa pomeni, da kdor prej pride, prej melje. In razviti kapital pri »osvajjanju« tega trga ne drži ravno križem rok. Na trenutke in v določenih pogledih je celo še bolj prodoren kot bi pričakovali.

V uvodu smo zapisali, da kronistovo pero pri nas na tem področju tudi že beleži premike. Poglejmo nekatero. Ljubljanska banka je konec oktobra letos pripravila zanimivo posvetovanje s predstavniki nekaterih slovenskih podjetij. Banka namreč pred svojih stopstev v svetu opravlja tudi določene posse za naše gospodarske organizacije. Na tem posvetu, ki so se ga udeležili tudi predstavniki Ljubljanske banke v tujini, se je izkazalo, da podjetja kot so Sava, LTH, Jelovica, IKOS, Elan in Iskra beležijo na svetovnih tržiščih poslovne rezultate in da je zanimanje zanjanje, posebno v deželah tretjega sveta, zelo veliko.

Direktor Iskre — industrije za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko Kranj inž. Aleksander Mihev pravi takole.

»Iskra je že več let na listi izvoznikov. V strukturi izvoza pa je zahodni trg predstavljal kar 85 odstotkov. To je bilo zelo dobro, dokler nismo začeli ugotavljati slabe strani pretirane tovrstne usmerjenosti. Izvoz nekaterih izdelkov, kot je recimo števec pogovornov za telefonijo, se je začel ustavljati. Spoznali smo, da je treba dati večji poudarek ostalim trgom. Nedvomno zanimiv je vzhodni trg, vendar je potopšek povezovanja na tem področju precej dolgotrajen. A nam je vseeno uspelo navezati dobre stike z Nemško demokratično republiko na področju stikalne tehnike. Danes v Iskri ugotavljamo, da bo imel izvoz v prihodnje pri poslovanju cedjalje večji delež. Tržišče vidimo v tretjem svetu. Vendar tu ne bo šlo več za klasični kupoprodajni odnos, ampak za sovlaganje v tehnologijo. Ugotovili smo, da za nas ni toliko pomembna soudeležba na dobičku pri tovrstnih vlaganjih kot prisotnost na trgu. Računamo namreč s tem, da bomo z izvozom sedanje tehnologije doma na tehnološkem področju še vedno korak dlje in bo tako le naša stalna prisotnost na trgu tretjega sveta omogočila tudi v teh deželah hitrejši razvoj.«

Prvi večji tovrstni posel smo sklenili v Ekvadorju v Južni Ameriki, kjer smo ustanovili skupno tovarno Iskra-EMEC za proizvodnjo električnega ročnega orodja. Pri gradnji tovarne sodelujemo s kapitalom, tehnologijo in strokovnjaki. Razen tega imamo v

Južni Ameriki še v pripravi projekt za tovarno električnih števcev v Venezueli. Precej podoben projekt za električne števce pa je pripravljen tudi za Tunis. Razen tega se za takšno tovarno zanima v Mehiki, pogovori pa so tekli tudi že z Malezijo. Skratka, lahko bi našel 6 ali 7 takih projektorjev v deželah tretjega sveta. Vendar sem prepričan, da bomo enega ali dva gotovo uresničili. Omenim naš še, da z Libanonom, Venezuelo in Brazilijo tekoči tudi pogovori o gradnji oziroma postaviti tovarni za telefone in telefonske centrale.

To so nedvomno pomembne akcije, ki bodo ob uresničitvi imele dolgoročen pomen za nas. Za lažje razumevanje naj povem, da se južnoameriške dežele na vseh področjih skušajo otresti severnoameriškega kapitala in da so zato prijateljskih odnosov z Jugoslavijo (v kateri vsekakor ni nobenih razlogov za ekonomsko agresijo) vedno bolj zainteresirane za naša tehnološka vlaganja. Toda čeprav pri tovrstnih poslovnih stikih in odnosih ne gre toliko za kapital (mi namreč nismo zainteresirani za večinske deleže pri investicijah), le-ta vseeno igra pomembno vlogo. Te dežele največkrat nimajo sredstev, da bi si same gradile industrijo in so zato vezane na tuj kapital. Pri tovrstnih licitacijah pa smo mi (ne le Iskra, ampak naša podjetja nasploh) velikokrat v neenakopravnem položaju. Pri vlaganjih kapitala smo kratko malo prekratki. Ob vsem tem pa se srečujemo velikokrat še s prestižem imena. Zahodni konkurenčni namreč znajo s pridom obrniti v svojo korist tudi ime. Prav zato menim, da bo treba v prihodnje v zveznem merilu najti možnosti, da bomo pri uveljavljanju na tržiščih tretjega sveta lahko ponudili tudi kredite.«

Podobne misli pa smo slišali tudi od direktorja kranjske Save inž. Filipa Majcena.

»Leto dni bo tega, kar sta bila dva naša strokovnjaka v Shrilanki. Do obiska je prišlo na pobudo predsednice te države, ko je bila na obisku v Jugoslaviji in se je pogovarjala o možnostih z gospodarsko sodelovanje. Ugotovili smo, da bi tam lahko zgradili tovarno zračnic za kolesa. Ker ima ta država dovolj naravnega kavčuka, nemimo, da bi si s tem zagotovili surovine tudi za domačo proizvodnjo. Dogovori za gradnjo te tovarne so zdaj toliko napredovali, da bo najbrž prišlo do konzorcija, ki bi zagotovil, da bi naša podjetja zagotovila takoj gradbeno operativno, stroje za proizvodnjo in tehnologijo. Slednjo naj bi dala prav naša tovarna. Kaže, da bo do sklepnih pogоворov v Shrilanki prišlo januarja.«

Drug naš prodor, če se tako izrazim, na tretji svet pa je Sirija, kjer Čehi pravljajo tovarno za avtopne matike. Prijavili smo se, da bi nad gradnjo opravljali nadzor, ker smo za to tudi usposobljeni. Morda bi kdo menil, da to ni ravno najbolj pomemben posel. Vendar ni tako. Tak naš nadzor nad gradnjo tovarne v Siriji bi namreč pomenil 4 do 5 milijonov dollarjev dohodka.

Seveda pa to nista edina primera našega pojavljanja v tretjem svetu. Za gradnjo tovarne umetnega usnja so se na primer že zanimali v Tunisu in tudi vprašanja iz drugih dežel se v zadnjem času pojavljajo.

Za Savo je postopno usmerjanje in navezovaljanje stikov z deželami v razvoju svojevrstni začetek. Na področju predstavljal kar 85 odstotkov. To je bilo zelo dobro, dokler nismo začeli ugotavljati slabe strani pretirane tovrstne usmerjenosti. Izvoz nekaterih izdelkov, kot je recimo števec pogovornov za telefonijo, se je začel ustavljati. Spoznali smo, da je treba dati večji poudarek ostalim trgom. Nedvomno zanimiv je vzhodni trg, vendar je potopšek povezovanja na tem področju precej dolgotrajen. A nam je vseeno uspelo navezati dobre stike z Nemško demokratično republiko na področju stikalne tehnike. Danes v Iskri ugotavljamo, da bo imel izvoz v prihodnje pri poslovanju cedjalje večji delež. Tržišče vidimo v tretjem svetu. Vendar tu ne bo šlo več za klasični kupoprodajni odnos, ampak za sovlaganje v tehnologijo. Ugotovili smo, da za nas ni toliko pomembna soudeležba na dobičku pri tovrstnih vlaganjih kot prisotnost na trgu. Računamo namreč s tem, da bomo z izvozom sedanje tehnologije doma na tehnološkem področju še vedno korak dlje in bo tako le naša stalna prisotnost na trgu tretjega sveta omogočila tudi v teh deželah hitrejši razvoj.«

Perspektiva in tretji svet postaja danes ključno vprašanje ekonomskih politike. Čeprav smo dežela v razvoju, smo vseeno že toliko razviti, da se moramo s tem resno spoprijeti. Pri tem pa je pomembno, da nas k temenjemu sodelovanju ne silijo le prijateljske, ampak vse bolj tudi ekonomskie vezi.

A. Žalar

TOMŠIČEVA 1
TELEFON: (061) 831 162

želi vsem občanom srečno novo
leto 1976

Gostinsko podjetje Planinka Kamnik

Cenjenim gostom in ostalim želimo srečno novo leto 1976

4-stezno avtomatsko kegljišče odprto vsak dan do 23. ure

Ko pridete v Kamnik, obiščite našo Restavracijo, hotel in kavarno Veroniko — solidno vas bomo postregli.

ŽITO Ljubljana, DE Vesna Kamnik

s poslovalnicami:

Slaščarna, Titov trg 11, Kidričeva 34
Slaščarna in bife št. 35, za banko
Pekarna, Kidričeva 8
Bife Bachus bar, Titov trg 18

Želi srečno in uspeha polno novo leto 1976

TITAN

Titan, tovarna kovinskih izdelkov in livarna Kamnik

proizvaja: fitinge črne in pocinkane, ključavnice navadne in cilindrične, obešanke navadne in cilindrične, motorne mesoreznice in drobilke za orehe, ulitke iz tempranske litine za avtomobilsko, strojno in elektro industrijo.

Cenjenim potrošnikom priporočamo naše renomirane izdelke

Naš delovni kolektiv želi občanom poslovim prijateljem srečno novo leto 1976

TOVARNA USNJA KAMNIK

s svojimi:

TOZD USNJARNA
TOZD KONFEKCIJA
TOZD INDUSTRIJA PLASTIČNE OBUTVE IN
GALANTERIJE

proizvaja in nudi:

- oblačilni in obutveni velur, bokse, nappe, tapetniško usnje, podlage in vse vrste cepljencev
- vse vrste usnjene konfekcije iz svinjskega velurja in nap
- vse vrste plastične obutve.

Svoje proizvode priporoča cenjenim odjemalcem in jih prodaja tudi v svoji prodajalni v Kamniku, Kidričeva 15.

OZD Elita, Kranj

se vsem cenjenim kupcem zahvaljuje za dosedanje za upanje, v letu 1976 pa želi vsem kar največ uspehov in delovnih zmag.

Še naprej se priporočamo za vašo naklonjenost!

Vsem članom in lastnikom motornih vozil želi

Avto-moto društvo Kranj

SREČNO

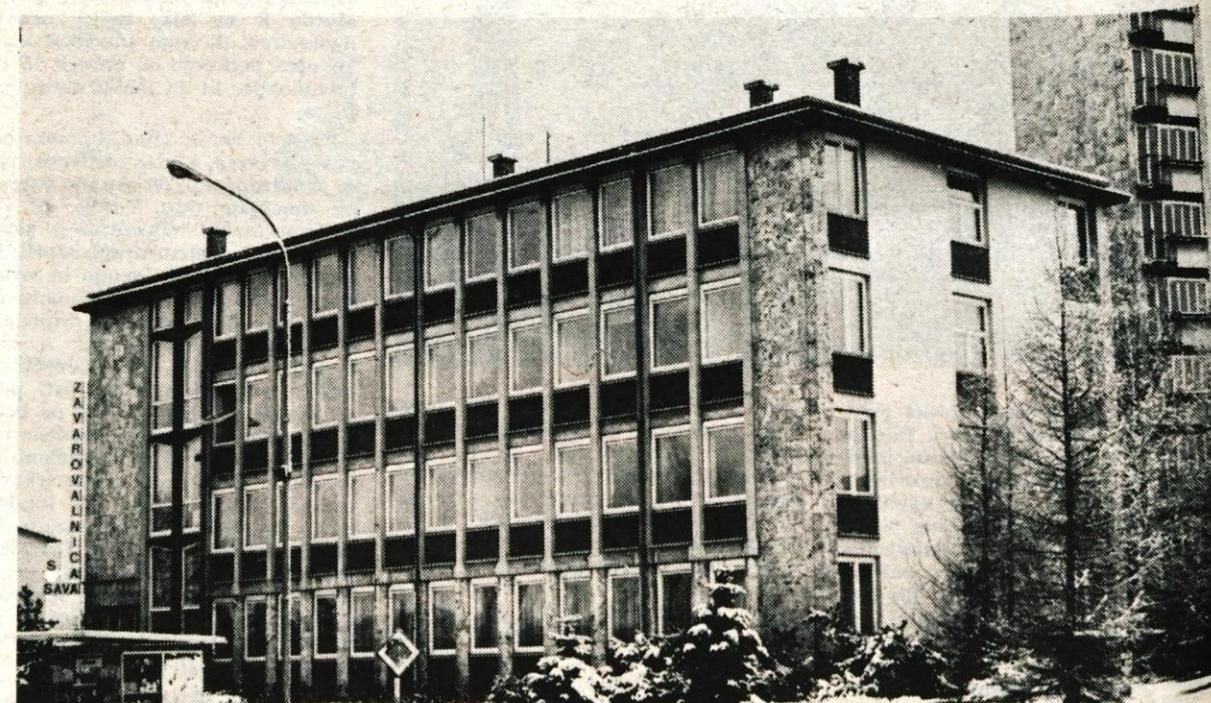
Srečno in varno vožnjo
v letu 1976

Zavarovalnica SAVA

PE Kranj

Vsem občanom in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspešno novo leto 1976

Zavarovancem se zahvaljujemo za zaupanje in se priporočamo

Mnogo sreče, zadovoljstva in delovnih uspehov v novem letu želimo vsem, posebno pa svojim potrošnikom in poslovnim sodelavcem.

Veletrgovina

ŽIVILA

Kranj
TOZD

- Veleprodaja
- Maloprodaja
- Slaščarna-Kavarna

samoupravna delovna skupnost skupnih služb

Zahvaljujemo se za sodelovanje v preteklem letu in se še naprej priporočamo.

Poklic: fotoreporter

Tako se pod slikovnim materialom Glas podpisuje Franc Perdan, fotoreporter, tako že dvajset polnih let, ki se izteka prav decembra. Ne le zvestoba poklicu, tudi zvestoba isti hiši in kolektivu je odlika slavljenica, ki poleg vsega opravlja svoje delo z enako delovno vnemo in zavzetostjo kot v prvih letih, ki je zmeraj enako veden in dosledno kvalitetno.

Fotoreporterski poklic ni le ob pravem času in trenutku pritiskati na sprožilec in ni le zgolj iskanje ustreznih motivov in fotografiranje ljudi, srečan in posameznih prilik, poklic zahteva mnogo in precej več. Terja, na primer, stalno in zares nenehno pripravljenost, kajti nešteto je primerov, ko bi bila zamujena minuta vendarle za vedno nepovrnjena: fotoreporter enostavno mora ujeti pravi trenutek, vsako sprenevedanje in potvarjanje je videti jalovo, klavro. Nikdar se ni moč ničemur izogniti, delati je treba vse in vsakršne posnetke, v takem poklicu in pri takšnem časopisu ni časa in ne možnosti, da bi si umišljaj kaj posebnega, da bi se izneveril vsem tistim, ki te hočejo in potrebujejo vsestranskega, zraven pa še vsestransko vedno pripravljenega in sposobnega, kvalitetnega. Loviti je treba zdaj čas zdaj ljudi, se v vsakem času podati na pot in se seznanjati prav z vsemi sredinami.

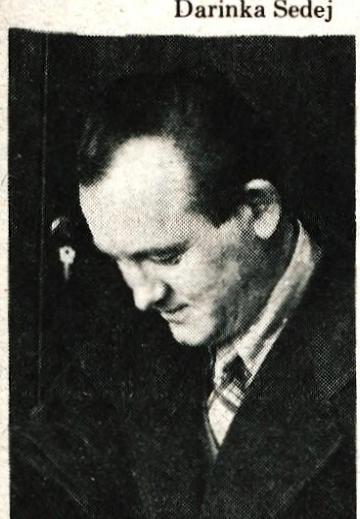
Ne, ne pride ti v »meso in kri«, če si že dvajset let v poklicu, ne more ti postati navada in ustaljena vsakdanja praksa, če si Franc Perdan. Prav vsak dan je nov dan, je nova skušnja in prezkušnja, pa najsi poznaš običaje in navade in ljudi od Rateč do Ljubljane. Vsak dan je novo spoznanje, je nov radosten trenutek, če ga znaš videti in doživeti. Naš Francelj pa ga zna videti in doživeti, zato pozablja na napore, prav zato je vsaka fotografija izredno sveža, nova, ko pestri in pripoveduje v časopisu. Zato, ker mu dvajset let ni naveličana doba, izpolnjena z delovnimi dni truda in nenehnega dela, zato, ker doživlja svoj poklic z veselim pričakovanjem in se mu zares popolnoma predaja, je njegovo delo tako zelo cenjeno.

Fotografski poklic po svoje doživljajo in sprejemajo ter ocenjujejo njegovi sodelavci, člani kolektiva, ki mu je sam najdalj zvest. Kaj pravijo v kratkih besedah o njem in o dogodkih, ki so jih z njim doživelj.

Novodobne jeseniške občine ne odkriva naš Francelj le skozi svoj objektiv, temveč jo boleže spoznavna tudi po mojih fotografiskih umotvorihi, ki so v resnici prava skrupsala, zanj pa le malce ponesrečeni posnetki, iz katerih se bo, »brez skrbi, že dalo kaj potegniti«. Vsak teden mu prinašam gradivo čudno nespretnega fotografa po sili, mene torej, ki se me že polašča obup: preveč, pre-malo osvetljeno, portret vztrajno mežika, se v sončni pripeki stiska v najtemnejšo senco, se mu klobuk blešči kot gasilska čelada ali pa je v najbolj radostnem trenutku videti mrk in potrit. F. Perdan pa je dobrohotno pripravljen sprejeti in obdelati in me že stoprvič tolažiti: to se pač zgodi. A ni me moč umiriti, saj vztrajno že kako zatajam, medtem ko me on odločno reši in odlično rešuje. Jaz dajem pred njim kapo dol, lahko pa se brez zadrege in sramu odkritoščno odkrije lahko še marsikat poklicni fotograf.

Če mu je kdo lahko hvaležen, so mu med drugim moji posnetki, ki jih spravlja v primerno ostrino, največkrat tedaj, ko ima svojega dela čez glavo. Zaradi njegove spremnosti in znanja, zato, ker je vedno na mestu in ker se nikdar ne vrne brez posnetkov, ki so vedno brezhibni, ker ni nikdar naveličan in nejovljen, sva v zadnjem času na moje izredno veselje čestokrat skupaj na terenu. V mojem srečnem obdobju do tedaj, dokler me spet ne spregledajo, je namreč moj aparat kratko mačo v hudi okvari.

Darinka Sedej

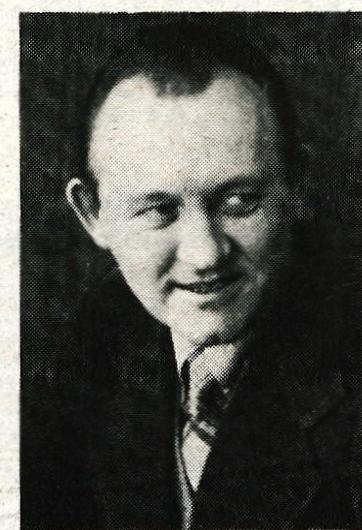
Izredno dobro se spominjam, kako sva bila s Franceljnom na seji našega novinarskega kolektiva določena za poročanje z otvoritev asfaltiranih cest na Praprotni Polici. Lepo nedeljsko popoldne je bilo. Obenem nama je bilo naročeno, naj na Pšati pri Cerkljah, kjer so prav tako asfaltirali cesto po vasi, povprašava krame o pridobitvi za tradicionalno rubriko »1. vprašanje – 3 odgovor«. Ceprav sva bila s časom na tesnem, nama je šlo delo dobro od rok. Na Pšati je bilo opravljenega dve tretjini dela. Potem sva bila primorana kreniti na otvoritev ceste na Praprotno Polico. Nadvse toplo sva bila sprejeta in povabljena na vaško slavlje ob zaključku velikega dela. Prisrčne in prijateljske odnose sva navezala s krajanji. Vključila sva se v veselje, ki sodi k takemu trenutku. Mogoče sva ga, predvsem po Franceljnovi zaslugi, zaradi njegovega smisla za petje in neposreden humor, še dvignila. Vendar naju je od še sproščenjega veselja odvra-

Foto: F. Perdan

kar malo nejevoljno zabrusil nazaj. »Vikal« se pa ne bova, ampak kar lepo »tikala«. Mejdu da! Odslej bova skupaj delala in enaka si bova.

Letos sva s Franceljnom precej lazila po hribih. Seveda službeno. Bila sva na Lubniku, šla sva na Porezen! Prav vzpon na Porezen pa si bom za nekaj časa zapomnil. Mudilo se mi je, saj sem že ob dveh popoldne nujno moral biti na drugi prireditvi v Poljanski dolini. Nekje nad Davčo pa nama je, jojme, odpovedal poslušnost »fičo«. Francelj ga je pognal dvakrat, trikrat, po klancu navzgor – toda kaj več kot kašljanja ni spravil iz njega. Toda naš fotoreporter se ni dal ugnati. Da ne bi zamudila proslave na Poreznu, se je za prevoz Glasovcev po strmi in slabim cesti proti vrhu dogovoril z medicinsko sestro in šoferjem rešilnega avtomobila. Sedla sva torej v rešilni avto: kajpak ob opazovanju številnih »firbcev«. Toda pot sva le imela skrajšano za dva ali tri kilometre. Potlej sva vzela pot pod noge in se zagrizla v hrib. Pravočasno sva prišla na proslavo in tudi jaz pravočasno na drugo prireditve. »Imeti je treba mirno kri,« je popolnoma hladnokrvno po prihodu v dolino dejal Francelj. Pritrdil sem mu, čeprav sem se še vedno tresel od nestrpnosti, če bova pravočasno nazaj ali ne.

Hladnokrvnost pa je ena od Franceljnovih odlik. J. Govekar

Bilo je to takrat, ko nekaterih kolleg in kolegov iz današnje Glasove novinarske družine še ni bilo v hiši. Glas smo še tiskali v starji stavbi, na stari tehniki – tam, kjer se danes začenja blagovnica Globus. Uredništvo smo imeli v stavbi občinske skupščine.

Bilo je pozno torkovo popoldne, ko smo v tiskarni prestevali zadnje svinčene vrste naslednjega sredinega Glas. Zima se je že nekako poslavljala. Pa pravi urednik: »Kaj če bi jutri spremljala spravljanje ratrača na Krvavec?« Tako je potem nastala tista reportaža o prvem teplatom stroju na Gorenjskem (ki je danes že v »pokoju«) in ki sva ga s Franceljnom krstila za racmana. Ko smo prilezli pod vrh Krvavca, je bilo snega do vrata, vendar je Francelj (čeprav je bil z dežnikom, klobukom, plaščem in seveda fotoaparatom) izmučeno in utrujeno ekipo spodbujal, da je nazadnje le izkopala ratrac iz snega in ga spravila na vrh.

Naslednje leto, prav tako ob koncu zime, je bila na Krvavcu nočna vaja pripadnikov UVJ. Okrog polnoči smo bili na vrhu Zvoha. Bilo je mraz, da je sapa ledena. Drugi fotoreporterji, opremljeni z modernimi (tehnično najpopolnejšimi) fotoaparati so obupali. Sprožilci oziroma mehanizmi pri fotoaparati so jim po domače rečeno zmrznili. Ostali so brez posnetka. Francelj je že z zdavnaj amortiziranim fotoaparatom (laico) bil kos tudi tej lednice.

Od takrat do danes je steklo že precej Save in čas je marsikaj spremnil. Stare tiskarne ni več, Glas ima svoje prostore in tiskamo ga na moderni tehniki. Tudi Francelj ima modernejše fotoaparate.

Pa smo se lani na spomlad s Pavlem Mencingerjem iz Zgošč odpravili na Begunjiščico na petelinu. Francelj naj bi ga slikal. Spet je bilo peklenko mraz. Potem se je prikazal petelin. A glej ga zlomka. Francelj ni odpovedal, ampak je tokrat tudi njemu zmrznil (moderen) fotoaparat.

Člankom, ki jih pišemo novinarji po vsem svetu, včasih pravite tudi novinarske race. Ali veste, kdaj je Francelj v dvajsetih letih, odkar je že član Glasove družine, ustretil največjo novinarsko raco? Bilo je to 13. decembra letos, ko so nama na seji delavskega sveta trgovskega podjetja Murka Lesce podarili pravo, živo (novinarsko) raco.

In nazadnje še tale anekdota, ki nekako najbolj verno ponazarja vlogo Franceljna pri Glasu. Na začetku novinarske poti je slehernemu neizkušenemu novinarju prav

očetovsko pomagal odkrivati vse skrivnosti in premagovati težave novinarskega poklicja.

Ko smo bili nekoč v Bohinju in sva neko ženico prepričala, da naj kaj pove za Glas, sem/nazadnje ves obupan rekel ženici: »Veste, res sva od časopisa. Jaz sem novinar, on pa fotoreporter.« Ona pa odvrne: »Kaj je vaš foter?« Andrej Žalar

Jože Košnjek

Poldka Bogataj

Kmetijsko živilski kombinat Kranj

TOZD Tovarna olj Oljarica
TOZD Mlekarna
TOZD Klavnica
TOZD Kmetijstvo
TOZD Kooperacija Radovljica
TOZD Komercialni servis
s Skupnimi službami

želi svojim poslovnim prijateljem in potrošnikom srečno in zadovoljno novo leto

1976

Ključavničarstvo Radovljica

vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem srečno in uspeha polno novo leto 1976

Iz novih poslovnih prostorov v Zapužah se priporočamo s svojimi storitvami kot so obrtniške in gradbeno-klučavničarske.

stavbno in pohištveno mizarstvo, radovljica ljubljanska 13, telefon 75 036 (064), žiro račun pri SDK radovljica 51540-601-12232

Izdelujemo opremo za hotele in bolnice ter stavbo in pohištvo po naročilu

Obenem želimo vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem veliko delovnih uspehov.

Kmetijska zadruga

BLED

ima stalno na zalogi reprodukcijski material za kmetijstvo
in gradbeni material

- opečne izdelke bomo imeli tudi v zimskem času
- sprejemamo tudi naročila za prihodnjo sezono
- zagotovite si pravočasno gradbeni material

se priporoča KZ Bled tel. 77-425 in želi srečno novo leto

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice in Biro za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice, n. sol. o.

Delovnim ljudem, članom hišnih svetov in stanovalcem na področju občine Jesenice želimo srečno in uspešno novo leto 1976 ter sodelovanje pri upravljanju stanovanjskih hiš

Združena lesna industrija Tržič

želi vsem delovnim ljudem srečno novo leto 1976

Kadar gradite dom, kadar ste v zadregi, kje boste dobili embalažo in kadar si opremljate stanovanje, se spomnite na

ZDRAŽENO LESNO INDUSTRIJO TRŽIČ

KINEMATOGRAFSKO PODJETJE Jesenice

s svojimi obrati:

Radio, Plavž, Kranjska gora, Dovje-Mojstrana, Javornik

vsem obiskovalcem in poslovnim prijateljem želi srečno in uspešno novo leto 1976

Skupščina občine Jesenice
Občinska konferenca ZKS Jesenice
Občinska konferenca SZDL Jesenice
Občinski sindikalni svet Jesenice
Občinski odbor ZZB NOV Jesenice
Občinska konferenca ZSMS Jesenice
Občinski odbor ZRVS Jesenice

Vsem delovnim ljudem in občanom želijo za leto 76 mnogo delovnih uspehov ter uspehov v samoupravnem urejanju naših socialističnih družbenih odnosov in tudi mnogo osebne sreče in zadovoljstva

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

sava
J E S E N I C E
N A G O R E N I S K E M

opravlja visoke, nizke, industrijske, športne in turistične gradnje. Interesenti za vse vrste gradenj se lahko informirajo pri podjetju, ki jim kvalitetno in po zmernih cenah zagotavlja uresničitev gradnje od idejnega projekta do konca gradnje.

Vsem delovnim ljudem želimo srečno in uspehov polno novo leto 1976

Tržiška industrija obutve in konfekcije Tržič

proizvaja:

sestavne dele obutve (notranjike) in modno usnjeno konfekcijo ter prodaja vse vrste osebnih in drugih zaščitnih sredstev pri delu.

Ob novem letu želi delovna skupnost TRIO tržiške industrije obutve in konfekcije Tržič vsem občanom in poslovnim prijateljem srečno in uspešno novo leto 1976

SGP Tržič
s svojo enoto
Arhitekt biro Kranj

vsem poslovnim prijateljem in delovnim ljudem želimo srečno in uspehov polno novo leto 1976

- gradi in projektira vse vrste visokih gradenj
- izvaja ključavničarska, kleparska, vodoinstalaterska in pečarska dela

Vsem občanom Gorenjske in cenjenim potrošnikom želi

TOZD Preskrba iz Tržiča

mnoga sreča in osebnega zadovoljstva v novem letu 1976 z željo, da bi še naprej ostali zvesti potrošniki in kupci dobro založenih Mercatorjevih prodajaln.

Za izkazano zaupanje v preteklem letu najlepša hvala!

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT KRANJ

Cesta JLA 2, telefon 23-485

Posebno ugoden novoletni nakup

traktor deutz
D 4006
42 KM

7000 din popusta

**stara cena
2-letni kredit**

traktor pasquali
Tomo Vinkovič
(pogon na 4 kolesa)
s priključki

3-letni kredit

srečno 1976

SIP proizvodi
– nakladalne prikolice
– trosilci hlevskega gnoja
– obračalniki zgrabljalniki sena

Prometne razmere v Kranju čež četrt stoletja

(Mar res – le utopija)

Stara nordijska saga trdi, da se človeku, ki je v preteklem letu veliko brikostih užil – sam po ni nikomur napravil nič zlega, tudi živalim v drevju ne – v novoletni noči odstreljevala, ki drugim smrtnikom' zaslana pogled v bodočnost. Toda le za četrt stoletja, noben dan dlje!

Kaže, da se je mojem prijatelju, ki mu spričo razočaran nad svojim pravimo v družbi kar »če Goriot«, le odprlo okno v prihodnje dni, v letu, ko se bo pisalo 2000. Kajti, ko sva sedla h kaminu, v katerem so s svetlim plamenom gorela brezova polena, mi je zaupno in sproščeno pričel govoriti o svoji viziji:

Dobro veš, da se že leta in leta jeziva nad prometno zmeščavo v starem delu Kranja. Zjutraj, ko je največ pešcev na cesti, ti zastavijo pločnike veliki dostavniki tovornjaki (Prešernova ulica, Maistrov trg). Ozki ulici, kot sta Tavčarjeva in Tomšičeva, zavzamejo parkirani automobile in zapro ulico za ves težji promet, tudi smetarski voz ne more mimo. Le zakaj neki obrtnik zapira dan za dnem s svojo parkirano široko limuzino najožji del Tavčarjeve ulice – ko je vendar le nekaj korakov dalje urejeno parkirišče (na Maistrovem trgu). Ne, mora imeti voz pred svojo delavnico ves dan – kaj ga briga, če ovira drugim pričeli.

Ves promet se bo odvijal na levem bregu Kokre, kamor bo vodila cesta čez nov most pri Hujah, ali pa pod mestom ob Savi. Smetarjev ne bo videti – smeti bo mesto spuščalo v jaške, od koder jih bodo transporterji odvajali v zbirališča izven mesta.

Z odstranitvijo vozil bo mesto šele zaživel. V starih hišah bo vse polno trgovinic, obrtniških delavnic, prodajalnic razglednic in spominkov pa tudi prijetnih lokalčkov za bežen klepet.

Ker ne bo več izpušnih plinov,

bodo tudi fasade hiš manj okajene,

na oknih bo uspevalo cvetje, prahu

ne bo ne na ulicah ne na pločnikih.

Trg sredi mesta bo dobil spet svoj

starci značilni vodnjak, ki je bil sto-

letja Kranju v okras. Pred trgovinami bodo v poletnem času stale stoj-

nice – mimo greš in kupiš.

Morda bodo spet oživeli staro-

slavni sejmi na glavnem trgu? Bili

so mestu vselej v hasek in v razve-

driilo. – Celo koncerti na trgu bodo

spet mogoči. In pa razne povorki –

pa najsiboro do maturantske ali

svatbene. Vse to bi vrnilo mestu ono

staro žlahntno patino, ki je sedaj, kot

eno samo veliko parkirišče nima.

Kako brez moči so bili Krančani

pred četrt stoletja (ves čas govorimo,

kako bo leta 2000!), priča tudi trg

pred gledališčem Menili smo, da bo

vsaj ta trg, ki ga obdaja venec kul-

turnih ustanov (knjižnica, muzej,

gledališče, stišna farma cerkev), ob-

varovan pred avtomobilisti – pa je

le moral veliki Prešeren kloniti in

ostati sredi pločevine kot nemočen

stražnik...

Takrat sem hotel to preprečiti, a

ni šlo. Pač, mesto potrebuje parkiri-

šča. Ko pa sem omenil veliko prazno

blatom in brozgo, ne govorim.

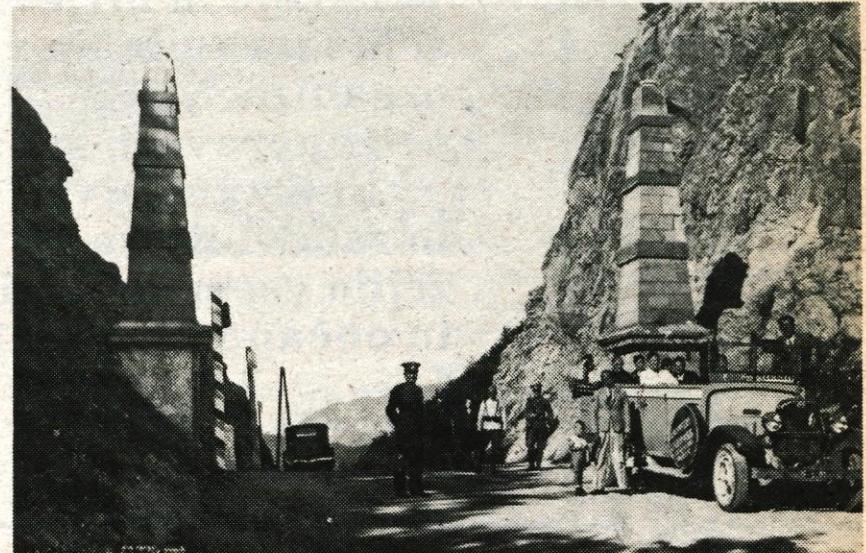
Morda je prav to – da imam ne-

neno pred očmi prometno zmeščja-

Črtomir Zorec:

N'mav čriez izaro,
n'mav čriez gmajnico...

(Pogovor o koroških krajih in ljudjeh)

Podoba mejnega prehoda na Ljubelju pred l. 1945.

(100. zapis)

To je zadnji zapis s poti po deželi Karantaniji. Zadnje kramljanje o lepih krajih in dobrih ljudeh... Kramljanje, skoro s solzami v očeh... Kdor resničnost današnje Koroške pozna, že ve, zakaj v tem pisiju ni bilo veselja.

STARO PODOBNA

Kar ne moremo si predstavljati, kako strma je bila nekoč tovorniška pot čez Ljubelj. Danes najhujočjo strmino omili predor – toda nekoč je bila pot strma, prestrma za konjsko vprego – vselej so morali priprečiti še par konj ali volov.

Vse do sredine leta 1945 je bilo tako, do odprtja predora. Mejni prehod na vrhu Ljubelja je bil prav slikovit: na vsaki strani ceste visok kamnit obelisk – to je bila meja med Koroško in Kranjsko, pozneje med Avstrijo in Jugoslavijo. Danes je prehod čez Ljubeljsko sedlo (1370 m) zaprt. Le zemljiskim dvolastnikom je pot odprta – od zore do mraka, ponoči pa ne!

ROMANTIČNA DVORANA

S premlijam – od časa do časa – nekatera naša kulturno-prosvetna društva, kadar gostujejo s svojimi prireditvami on-stran meje, na Koroškem. Milo mi je, ko vselej vidim polne dvorane, slisim glasen aplavz zahvale in stisnem toljero prijateljskih rok.

Toda, kar sem doživel v dvorani pri Cingelcu na Trati, ki jo upravlja Slovensko prosvetno društvo v Borovljah, me je resnično pretreslo. Kot bi se vrnil v stare, dobre čase nekdajnih Čitalnic, tako vzdušje nas je vse prevzelo, ko smo stopili v dvorano, kjer naj bi zaigrali Žabničani (KUD »Tone Širfer«) svojo predstavo Petrović – Ovsenkove »Ljubljanske zmešnjave«.

Dvorana ni tako majhna, tudi kar precej visoka je. Okrog in okrog je lesen balkon (mostovž), s katerega se nekoč – na začetku stoletja – zaskrbljene »garde-dame« nadzorovalo svoje varovanke, ki so se spodaj vrtile v plesnem ritmu.

In star gledališki zastor! Ta pa je tako izviren, kakršnega še nisem videl na Koroškem: čez vso sceno je naslikano barvito ustoličenje koroških vojvod – v slovenskem jeziku, kot izpričuje nepristranska zgodovina, vsaj do sredine 16. stoletja.

Kot opomin se mi je videla ta slikarija na zastoru – ne pozabimo, ne mi, ne koroški rojaki, da je bila, da je in da bo še vnaprej Karantanija slovenska, vsaj oni del, kjer še danes poteka etnična meja med Slovenci in avstrijskimi Nemci: vsa Ziljska dolina od Šmohorja na vzhod, čez Dobrač, mimo Beljaka in nad Osojskim jezerom (Drabosnjake v Kokotovo Kostanje!); od tod kar naravnost na Gospodovsko polje, čez Mostič na Svinško planino z Djekšami in Knežo, pa dol v Podjuno, do Prežihovih krajev, ki so že na naši, svobodni strani.

Ta misel je bila v meni, ko sem spregovoril besedo pred pričetkom predstave. Videl sem med občinstvom podžupana Borovelj, našega generalnega konzula iz Celovca, mnoge kulturne delavce slovenske Koroške – čutil sem simpatije polne dvorane – tako lepo je govoriti dobro, slovensko besedo našim Korošcem v srce...

NEMŠKI PESNIK

H odil sem po koroški deželi vseprek, tudi po poteh, kjer Slovencev nisem utegnil srečati. Bile so to Breže (Friesach),

Robnik Franc,
urar
Kranj,
Tavčarjeva 7

Cenjenim strankam se zahvaljujem za zaupanje in želim srečno novo leto 1976

**Mnogo delovnih uspehov,
uspehov pri urejanju
skupnih družbenih zadev,
v razvoju in utrjevanju
samoupravljanja v delovnih
organizacijah in
samoupravnih skupnostih
pa tudi kar največ osebne sreče
in zadovoljstva
želijo vsem delovnim ljudem
in občanom v letu 1976**

Skupščina in družbenopolitične organizacije občine Kranj

TOZD proizvodnja,
TOZD prodaja in
OZD skupnost skupnih služb

alpina

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem srečno in uspeha polno novo leto 1976

TEKSTILINDUS KRANJ

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želi srečno in uspeha polno novo leto 1976

SLAŠČIČARNA ŠAMPION
KRANJ

*želi vsem cenjenim gostom
in delovnim ljudem
srečno novo leto 1976
in se še nadalje priporoča
za obisk*

Kmetič Marija
gostilna, Kranj,
Maistrov trg 4

*želi cenjenim gostom in abonentom srečno 1976 leto.
Zahvaljuje se za obisk v
preteklem letu in se še na-
dalje priporoča.*

Juvan Franc
slikopleskarstvo
Kranj, Štirnova 21

Cenjenim strankam se zahvaljujem za zaupanje in želim srečno novo leto 1976

Delavska univerza

**Tomo Brejc
v Kranju**

Zavod za vzgojo

in izobraževanje odraslih

želi slušateljem, sodelavcem, delovnim in drugim organizacijam srečno in uspešno novo leto

**DIMNIKARSKO
PODJETJE
KRANJ**

želi vsem občanom srečno in uspeha polno novo leto 1976

Venac Industrija mesa, mesnih pre-rađevina i konzervi Novi Sad

v skladištu v Kranju Cesta Staneta Žagarja 51, telefon 064-25-268 in 064-25-267

nudi: vse vrste svežega mesa, klobasičastih proizvodov, suhomesnih proizvodov in konzerv

Občanom Gorenjske želimo srečno in uspehov polno 1976. leto

Podjetje Meso Kamnik

s poslovalnicami: »Maistrova«, Kamnik, Maistrova ulica, »Ambrož«, Kidričeva ulica, Kamnik, »Zaprice«, Zaprice, Kamnik, Zupančičeva ulica, »Market«, Kamnik, Kranjska ulica, »Stahovica«, Stahovica, »Duplica«, Duplica, »Šmarca«, Šmarca, »Moste«, Moste pri Komendi, »Komenda«, Komenda 48, »Kmetič«, Trzin, »Tržnica« Šiška, Podjunska ulica, Ljubljana, »Tržnica I, Pogačarjev trg, Ljubljana, »Tržnica II«, Pogačarjev trg, Ljubljana, »Radovljica«, Gradnikova 2, Radovljica, »Predosle«, Orehovlje 1 a, Kranj »Marija na Krasu« Umag, »Kvarner express«, Umag (sezonsko)

Želimo vsem občanom in poslovnim prijateljem srečno in uspeha polno novo leto 1976

Nudimo vse vrste mesnih izdelkov in sveže meso po konkurenčnih cenah. Priporočamo se.

**Kinopodjetje
Kranj**

želi vsem svojim obiskovalcem in drugim občanom srečno novo leto 1976

Tudi najvišji vrhovi sveta so po normalnih pristopih premagani. V iskanju novega in težjega se pojavlja vse več ekspedicij, ki poizkušajo zavzeti vrhove z manj pristopnih strani preko strmih sten. Med svetovno priznanimi alpinističnimi silami je lahko le tista dejela, ki seže tudi po takem cilju. Jugoslovani so to storili že leta 1972, ko so si za svoj cilj izbrali južno steno 8481 metrov visokega himalajskega vrha Makaluja, pete najvišje gore sveta. Slabo vreme jim je preprečilo končno zmago. Obrniti so se morali kakih 400 metrov pod vrhom, vendar so dosegli poglavito; odkrili so pot preko stene. Kasneje sta še dve ekspediciji brezuspešno poizkušali po isti smeri doseči vrh. Obe sta odnehalo še nižje, čeprav sta bili sestavljeni z izbranimi alpinisti. Letos je bil dolg poplačan. VI. jugoslovanska himalajska odprava, ki jo je vodil Aleš Kunaver, je dosegla vrh. Kar sedem njenih članov je stalo na vrhu, eden se je moral vrniti tik pod vrhom. Sledenči odlomki s te ekspedicije naj povede nekaj o njem delovanju in o krajih, skozi katere so potovali.

Spoti po Indiji - kamiona Ashok Leyland

OD BENGALSKEGA ZALIVA DO NEPALA

»Čar ekspedicije je v pristopu, v spoznavanju neznanih krajev, ljudi in njihovih običajev,« sem odgovarjal nekoč prijatelju, ki se je zanimal, kaj me vleče v Himalajo. Nikdar ne bi mislil, da bom že po štirih dneh, prebitih v vročem Madrasu, že pripravljen preklicati del te izjave. Kako tudi ne! Temperatura znaša do 35 stopinj Celzija, jaz pa namesto pod osvežilno prho potujem iz urada v urad, kjer se poizkušam z muhavostmi indijske administracije.

Priznati moram, da sem imel dokaj romantično predstavo o Indiji, ki pa se je že v prvih dneh razblinila kot meglica na vročem soncu. Že v New Delhiju bi me že med prvimi koraki po indijskem ozemlju kmalu pošteno obrali. Korektni cariniki so me prepustili nosačem, ki so se najprej na vsak način hoteli dokopati mojega nahrbtnika, končalo se je tako, da so zahtevali za sprehol po cesti med letališkima poslopjem visoko letališko takso. Brez osnove seveda in srečno sem se jih rešil.

V Madrasu sem nasedel že prvemu taksistu, ki me je peljal preko mesta do predstavnštva Intertrade iz Ljubljane. Obtičal bi sredi najhujšega prometa, če taksistu ne bi obljudil dvojne prevoznine. Taksimeter na koncu vožnje je domaćina iz zadnje vase pred Makalujem.

Makalu 75

sicer kazal drugače, vendar ni postupil in govoril je nekaj o tem, da mora imeti plačano tudi pot nazaj.

Madras je luka v Bengalskem zalivu, kamor je prispela naša himalajska oprema. Moja naloga je spraviti to opremo preko indijske podceline do Nepala. Pri izkrcavanju in razreševanju carinskih formalnosti mi močno pomaga šef madraskega predstavnštva firme Intertrade tov. Štefančič in njegov uslužbenec mr. Rajagopalam. Čeprav je indijska carina zaradi birokratizma na dokaj slabem glasu, imamo opremo v petih dneh varno naloženo na dveh tovornjakih in zapečateno. Le dvakrat se je malo zataknilo. Prvič zato, ker je Goranka last Splošne plovbe iz Pirana, ki je omogočila brezplačen prevoz, imela zamudo, in drugič tedaj, ko je »fire officer« - požarni varnostnik šele po celodnevnom pregovarjanju in dokazovanju dovolj izkratiti dve jeklenki butana. Se zdaj se zgrozim, če pomislim, kaj bi bilo, če bi vedel za vse plinske kartuše in trideset jeklenk s kisikom, ki so bile varnejše spravljene. Ko je podpisoval dovoljenje za izkrcanje, mi je napravil polurni nagovor o pomembnosti naše odprave in me podučil, da plinska bomba ni plinska steklenica, ampak jeklenka.

Resnično sem vesel opravljenega dela, ko je oprema na kamionih,

sta jo pripravila Štefančiča, dokaj hitro poide. Aleš kmalu odkrije koke in z njimi si na veliko začudenje spremljevalcev dokaj uspešno tešiva lakoto in žeo. Seveda se tudi indijski kuhinji ne moreva izogniti, posebno še, ker so vozniki dobili narčilo, da naju morajo v 1500 km oddaljeno Calcutto pripeljati živa in zdrava. Ko bi le vedeli, da sva bolj živa in zdrava brez njihovega currie! Toda tudi to je potrebno poizkusiti.

»Hotel! Food - Hrana!« kot ničkolikokrat prej vzklikne šofer in ustavi pred neugledno stavbo, ki ne zasluži niti imena gostilna. »Dobro, naj bo! Pa poizkusimo!« Izberava riž in piščančev currie (omaka). Riž servirajo na bananinem listu, currie pa v mikroskopsko majhni posodi, kamor res ni mogoče spraviti niti jajca, kaj šele piščanca. Ko se zmrdujeva nad higieno, Aleš hitro najde tolažbo: »Poizkus, boš videl, da v tako pekoči omaki tudi najodpornejši bacili odpovedo.« Res, tako je začinjeno, da z eno žlico dobim dovolj zažimb za cel teden. Pekoča izkušnja naju nauči, da se kasneje raje odločava le za riž in kuhanja jajca, pa še ta običajno dobiva že olupljena s sledovi vseh mogočih prstnih otisov.

Pokrajina, skozi katero se vozimo prve dni, je dokaj gorata in pusta. Prebivalci že na zunaj kažejo, da niso bogati. Debeluha srečava le redko, in še to so večinoma uradniki. Kaže, da je debelost v Indiji znak standarda kot pri nas avto in televizor. Celo filmski igralci so silno lepo zaobljeni in za naše pojme nesprejemljivi za film.

Tako ljudje kot živali se po cestah sprehajajo popolnoma brezskrbno in se le malo menjijo za avtomobilsko hupo. Če je gneča malo hujša, tudi sovozač pomaga šoferju - na vso moč tolče po vratih kabine. »Ti ljudje morajo biti napol gluhi! S takim ropotom bi še mrtvega obudil,« je Alešev komentar.

Tretji dan potovanja mi Aleš pripravi lepo presenečenje. Moje negodovanje o milnatem kokosovem mleku zavrne: »Ali ne veš, da sva se ponoči vozila skozi Koromandijo? «Indijo Koromandijo? Kjer se cedita med in mleko?«

Spoti po Indiji - gostišče ob cesti

toda ko vidim voznike in njihove sovozače, ki naj bi opremo z mano vred prepeljali do Calcutte, mi postane tesno. So to vozniki ali razbojni? Mar sovozači prebivajo kar v strojih, da so tako umazani? Še vsa sreča, da je med izkrcanjem prispel Aleš, ki je medtem urejal nepalske carinske formalnosti in ob moji zadregi sklene, da gre z mano.

Na vožnjo v dokaj neudobnih kamionih se hitro privadiva. Problem je pravzaprav le prehrana, posebno, ker nama popotnica, ki

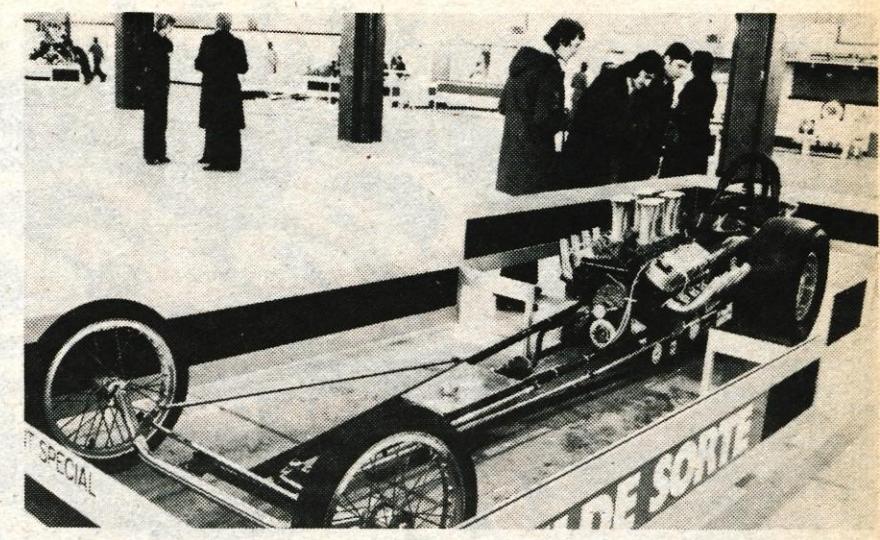
se čudim. Toda moja Koromandija je šele hotel v Calcutti, kjer zopet lahko spodobno večerjam.

Zaradi nerazumljivih indijskih predpisov, ki določajo, da tovornjak lahko vozi le skozi dve zvezni državi, morava v Calcutti zamenjati torovnjaka in še enkrat opraviti carinske formalnosti. Tu se zataknje. Klub pomoči mr. Naira, predstavnika Intertrade Ljubljana, nama do pol petih polpoldne ne uspe še prav ničesar.

Pošiljajo nas od vrat do vrat, od

najhujšega uradnika k višemu in obratno. Nihče se preveč ne trudi, čeprav so sila vladu. Pol ure pred koncem njihove službe nenadoma pokliče avtoritativni glas po telefonu uradnika, pri katerem sediva in čakava, v sosednjo sobo. Ko se vrne s sijočim obrazom, napiše dokument, s katerim naju pošlje k svojemu podrejenemu. Stvar nenadoma steče. Kar deset uradnikov zleže izza svojih zapršenih spisov in prične prekladati najine dokumente. To traja dotedaj, da pridejo dokumenti do najnižjega, ki jih zbere, odnese zopet najvišjemu in stvar je gotova. V dobrì urì je vse opravljeno. Bogat bogat kot plačilo nadur. Dva od uradnikov prisostvuje razklađanju in pozno ponosi so tovori preloženi in zopet zapečateni. Hočeva v kamiona, da se odpeljeva, toda delata sva račune brez krémara. Med prekladanjem se ga je eden od obeh šoferjev tako nalezel, da lahko odpotujemo še naslednje jutro.

(Se bo nadaljevalo)

Tole vozilo, ki je pravemu avtomobilu podobno bolj malo, je prišlo iz Amerike. Gotovo ste že ugotovili, da je na sliki dragster (Larry Kent Special), ki ima motor z močjo 680 KM, 400 m pa prevozi v pičih sedmih sekundah.

Niki Lauda je predstavil najhitrejše avtomobile sveta

Niki Lauda, svetovni prvak v formuli 1 za leto 1975.

Ura je bila že skoraj deset, vendar Niki Lauda še vedno ni prišel na zagrebški velesejem, da bi tu odprl svojo razstavo najhitrejših avtomobilov sveta. Začel sem premišljevati, da Nikija morda sploh ne bo, ker ima druge bolj pomembne službene obveznosti. Ustrel sem se, saj je Niki točno ob desetih že stal ob svojem ferrariju in s slavnostnim govorom odprl razstavo. V dvorano je prišel skoraj neopazno in ga večina obiskovalcev sprva sploh ni opazila. Niki se namreč precej razlikuje od ostalih dirkačev. Na prvi pogled je videti precej plasnjen in nebogljen, vendar videz vara. Če si ga dobro ogledaš, ugotoviš, da je vsak njegov gib odločen, dobro premišljen in usklajen s prejšnjim. In če k temu dodamo še njegove »jeklene živce«, si lahko predstavljamo, zakaj je Niki letos tako prepirčljivo osvojil naslov svetovnega prvaka.

Niki je pozdravil vse ljubitelje avtomobilizma pri nas in se obenem začudil, da je pri nas toliko njegovih oboževalcev. Potem si je ogledal celotno razstavo, spotoma pa je moral neprestano dajati avtograme, za katere so ga prosili njegovi vneti navijači.

Poleg Nikija je največ pozornosti zbujal rdeči ferrari s številkom 12, ki je letos Niki pripeljal do prvega

naslova svetovnega prvaka. Avtomobil je res nekaj izrednega. Izdelan je zelo natančno, kajti med dirko ne sme priti na njem niti do najmanjše okvare. Ta avto je letos dokazal svoje kvalitete, saj je Nikija samo enkrat pustil na cedilu, trinajstkrat pa je Niki pripeljal z njim skozi cilj, kar petkrat kot prvi! Motor ferrarija 312 T ima skoraj 500 KM, kar je dovolj, da je največja hitrost tega bolida nad 300 km/h.

Obiskovalci so si z zanimanjem ogledovali tudi McLaren, s katerim je lansko leto naslov svetovnega prvaka osvojil Brazilec Emerson Fittipaldi. V nasprotnem koncu dvorane pa je stal avtomobil Ljubljancana Francija Jerančiča. Jerančič je prvi Jugoslov, ki je tekmoval v formuli 2 (z vozilom surtees-ford), leta 1976 pa bo prvič vozil tudi v formuli 1. Prvi njegov nastop v formuli 1 je predviden marca na »Dirki šampionov« v Brands Hatchu.

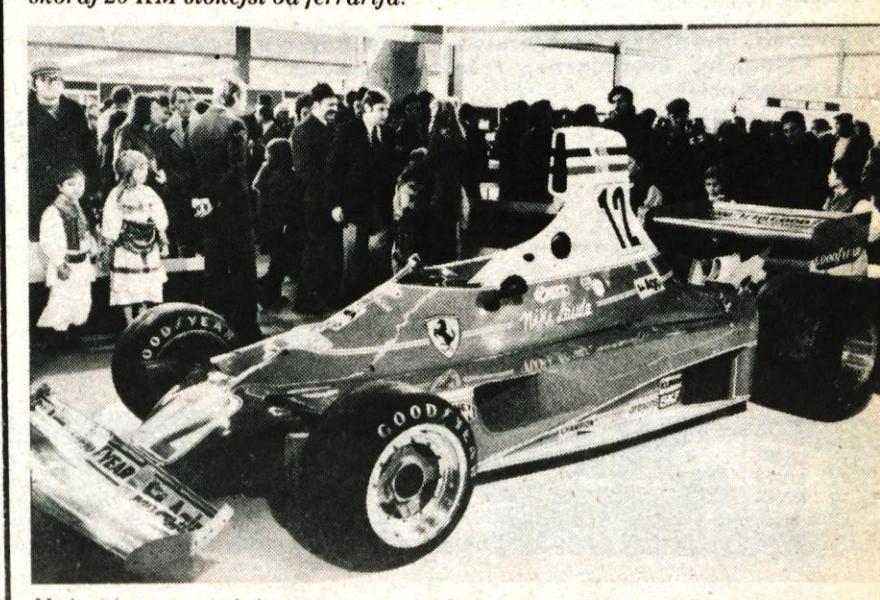
Najmočnejši avtomobil na razstavi je bil Porsche Turbo, v katerega je vgrajen motor s prek 900 KM. S tem avtomobilom je svoje največje uspehe v pokalu CAN AM dosegel pokojni ameriški dirkač Mark Donohue. Sicer pa so bili vsi razstavljeni avtomobili vredni ogleda, pa čeprav jih na načadnih cestah ne bomo nikoli videli.

Tekst: Franc Perdan

Slike: Franc Perdan

V zelo zanimivem položaju je bil razstavljen avto največjega Laudinega konkurenca Emersona Fittipaldija. Sicer pa je Fittipaldijev McLaren za skoraj 20 KM šibkejši od ferraria.

Največ pozornosti je na razstavi zbujal ferrari Nika Laude, letosnjega svetovnega prvaka. Lauda je letos z njim kar petkrat zmagal na dirkah za velike nagrade. Tehnični podatki pa so naslednji: 12-valjni motor, 2998 kušnikov, 500 KM pri 11.800 obratih v minutu, teža 595 kg, največja hitrost pa nad 300 km/h.

Vsem delovnim ljudem, poslovnim prijateljem in kupcem želimo srečno in uspešno novo leto in priporočamo modele iz kolekcije jesen-zima

1975/76

SLOVENSKE
ŽELEZARNE

ŽELEZARNA JESENICE

Vsem delovnim ljudem,
poslovnim prijateljem in
odjemalcem želi srečno in
uspeha polno novo leto

Komunalni servis Jesenice

Želi vsem delovnim
ljudem srečno in
uspešno novo leto 1976

z zbiralicami oblek za kemično čiščenje
Tržič, Partizanska c. 14; Kranj, Na skali 4; Radovljica,
Linhartov trg 21; Bohinjska Bistrica št. 97; Moste št. 11;
Kranjska gora št. 119; Jesenice — Plavž, Titova c. 77 a.

in sporoča, da poleg kemičnega čiščenja vseh vrst oblek iz
naravnih in umetnih vlaken, usnja, preprog
impregnira dežne plašče
in opravlja
skočgart apreturo volnenih in drugih oblačil.

Solidna cena — hitra storitev.

Komunalno podjetje Tržič

Dejavnosti: gradbena, steklarstvo, soboslikarstvo, vodo-
vod, vrtnarstva, cvetličarna, tržnica, pogrebna služba,
vzdrževanje cest
in pranje ter likanje perila

Vsem delovnim ljudem,
poslovnim prijateljem in sodelavcem
želimo srečno in uspešno novo leto 1976

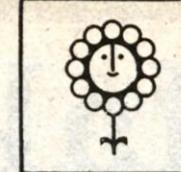
Vsem delovnim ljudem srečno in uspehov
polno novo leto 1976

GORENJE

SPLOŠNO
GRADBENO
PODJEVJE
RADOV LJICA
LJUBLJANSKA CESTA 11

Gradimo stanovanjske, industrijske, šolske in turistične objekte solidno in po
zmernih cenah

vezenine bled

TOVARNA ČIPK,
VEZENIN IN KONFEKCIJE BLED

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspehov polno novo leto 1976

TRŽIŠKA TOVARNA KOS IN SRPOV • TRŽIČ

Proizvaja: kose, srpe, mačete, grablje, plesarske lopatice, zdarske ometače, gladijalne ometače, japan lopatice v garniturah, dleta, rezila za obliče, avto-camp lopate, gumarske nože, mreže za okna in vrata, kompletne kose za kosilnice, kosilne nože, podložne ploščice, reporezne nože, zelarske nože, zobe za brane, zobe za grablje, nože za kombajne, okopače za kultivatorje, kline za slamoreznice.

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in obilo uspehov v novem letu 1976

**tovarna
pil
triglav tržič**

Metalka Ljubljana, n. sol. o.
Tozd Triglav Tržič, n. sol. o.

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspeha polno novo leto 1976

Proizvajamo: vse vrste pil, jeklenih svedrov in opravljamo storitve, kaljenje.

Vodovod Kranj

Vsem odjemalcem vode na območju občine Kranj in Medvode ter poslovnim partnerjem želimo srečno in uspehov polno leto 1976

ter se priporoča za vsa vodoinstalaterska dela

Lesnina TOZD

TAPETNIŠTVO Radovljica

želi vsem delovnim ljudem
srečno in uspešno novo leto 1976

- dobavlja in montira uvožene švicarske karnise, izdeluje in dobavlja zavese po individualnih naročilih;
- oblagajo tla s tapismi in PVC-oblogami;
- sprejema naročila za vsa ostala tapetniška dela;
- lastne zaloge materialov.

Za cenjena naročila se priporočamo.

Smučanje – rekreacija za današnje nadpoprečneže

»Ko sva se z mamico danes devet let starega sina in sedem let stare hčerke še spoznavala, ko sva bila še fant in dekle, sva obadva smučala. Nekako dva dni v tednu sva si takrat lahko privoščila za smučanje. Res je, da takrat še ni bilo toliko z žičnicami opremljenih smučišč pri nas, da ni bilo tolikšne izbiro v smučarski opremi, da smo hrano za čez dan prinesli največkrat s seboj... Res pa je tudi, da sva bila oba zaposlena in da nama zaradi takšne osemnevne rekreativne na mesec ob koncu meseca ni ravno trda predla. Še vedno sva kljub vsem drugim potrebam lahko prihranila kakšen dinar.

Danes smo štiričanska družina; in posebno otroka sta že vsa navdušena nad smučanjem. Lahko bi rekel, da z ženo ne zasluziva ravno slabo in najbrž so najni osebni mesečni dohodki večji od dohodka poprečne slovenske družine. Vendar pa si takšno družinsko smučarsko rekreativno lahko privoščimo morda dvakrat na mesec...«

Tako mi je nedavno tega pri nakupovanju smučarske opreme razlagal znanec. In ko sva se potem še malo zakramljala o smučarji kot množični rekreativci pri nas, mi je bilo nazadnje že pošteno vroče. Resno sem namreč začel razmišljati, če ga nisem morda krepko polomil, če se nisem morda nespametno zainvestiral, ko sem se odločil za tako velik nakup. Takole zaokroženo me je namreč celotna družinska smučarska oprema veljala 7000 novih dinarjev, čeprav smo jo že nekaj imeli. Potem pa sem nenadoma ugotovil, da s tolikšno investicijo pravzaprav še nič nimam. Najprej mora seveda pasti sneg. No, in recimo, da ga bo to zimo kot prejšnji dve, ko se bo torej ta družinska oprema začela obračati na katerenkoli gorenjskem smučišču, potem se bo ekonomičnost te moje naložbe zelo slabo obrestovala in draga amortizala.

Imamo ne ravno prevelik osebni avtomobil. Toda kamorkoli se bomo že pač zapeljali na smučanje, bomo porabili za 50 do 100 dinarjev bencina. Amortizacije avtomobila za takšno vožnjo sploh ne štejem zraven. In ker so pozimi dnevi le precej krajsi kot poleti, bomo odšli na smučišče že zjutraj in ostali tam cel dan. To pa pomeni, da bo vsak izmed nas moral odštetiti 80 dinarjev za dnevno karto. Če smo štirje, to pomeni 320 dinarjev. Če k temu prištejem čez dan še skromno okrepčilo (nekaj hrane bomo najbrž vzeli s seboj) je to še dodatnih najmanj 100 do 200 dinarjev. Tako nas bo takšale enodnevna družinska rekreativna na smučeh veljala kar okrogih 600 dinarjev. In ker zimska sezona pri nas ne traja vse leto, marveč v najboljšem primeru dobre tri mesece, bomo pač stremeli k temu, da bi izkoristili vsak prosti dan za družinsko smučanje. Če bodo recimo to sobote v nedelje, pomeni, da se bomo v eni zimski sezoni lahko smučali 24 dni.

Takšna, bi lahko rekel, je teoretična stran možnosti. Kaj pa materialna? Za 24-dnevno smučanje v eni sezoni bomo potrebovali okrog 14.400 novih dinarjev. Ko takole računam, ugotovim, da tolikšnega zneska ne bomo zmogli. Pa recimo, da ga zmanjšamo za polovico. To pomeni še vedno 12 dni smučanja oziroma enkrat na teden v mesecu ali 7000 do 8000 dinarjev v sezoni. Potem računam naprej, da me štirje smučarski dnevi na mesec stanje okrogih 2000 do 2500 dinarjev.

Ob takšnem računu razmišljam, ali štirje smučarski dnevi na mesec še pomenijo tisto pravo rekreativno, o kateri danes toliko govorimo in za katero pravimo, da je delovnemu človeku potrebna za boljše počutje, za zdravstveno krepitev, za večjo delovno sposobnost in produktivnost in za kleno obrambno pripravljenost? Najbrž je dvanajst dni tovrstne rekreativne v sezoni bolje kot nji, prepričan pa sem, da bi se vsak zdravnik strinjal, da bi si moral vsak delovni človek v današnjem hitrem življenjskem tempu privoščiti vsak prost trenutek za gibanje in rekreativno, če naj bo zdrav in delovno čim bolj sposoben. Lahko bi torej zaključil, da je dvanajst dni takšne smučarske rekreativne iz zdravstvene-

nih in drugih razlogov še vedno premalo. Toda kaj, ko si je več v konkretnem primeru finančno ne moremo privoščiti.

To so torej razlogi, da mi ob takšnem razmišljaju postaja vroče. Če namreč prištejem k stroškom za smučanje še 7000 dinarjev, ki smo jih iz družinskega dohodka odštel za opremo, potem ugotovim, da nas bo letos en dan smučanja veljal okrogih 1500 dinarjev. To pa je znesek, ki ga danes štiričanska slovenska družina ob poprečnem osebnem dohodku prav gotovo ne zmorre. Zato menim, da je še veliko preurajeno govoriti o smučanju kot množični rekreativni. Danes je tovrstna (zdrava in priporočljiva) rekreativna po finančni plati oziroma standardu dosegljiva le za nadpoprečne slovenske družine.

In zakaj je tako? Vseh vzrokov v tem zapisu nedvomno ne bo moč razvzljati. Vseeno pa smo nekatere lahko ugotovili med nedavnim obiskom nekaterih gorenjskih smučarskih središč. Pogovarjali smo se o tem, kaj menijo o množični rekreativni smučarji in kje so vzroki, da vrednost enega smučarskega dneva po finančni strani tako odstopa od poprečnega standarda današnjega delovnega človeka. Preden pa nadaljujemo s tovrstnim pogovorom in zapisom, še beseda dve o žičnicah v svetu.

15. DO 20. NA SVETU

Konec junija letos je bil na Dunaju četrти mednarodni kongres žičnic OITAF (Organizzazione Internazionale dei Trasporti a Funghi s sedežem v Rimu), ki se ga je udeležilo prek 700 predstavnikov žičnic iz 25 držav z vseh petih celin sveta. Na tem kongresu so bili prvci tudi objavljeni številčni podatki o žičnicah v svetu.

Podatek kaže, da so danes žičnice za prevoz oseb na vseh petih celinah, in sicer v 62 državah. Skupno število vseh žičnic (vlečnic, sedežnic, nihalnih in krožnih kabinskih žičnic in vzpenjač) je 15.972. Daleč na prvem mestu je Evropa, kjer je v 29 državah kar 12.016 žičnic. Sledita obe Ameriki skupaj, ki imata 2582 žičnic, Azija 1246, Avstralija 75 in ostalo Afrika.

Iz primerjalnih podatkov potem lahko ugotovimo, da je prva na svetu po številu žičnic Avstrija, ki jih ima 3037, druga Francija 2265, na tretjem mestu so ZDA z 2040 žičnicami, na četrtem Italija z 2017, peta je Nemčija 1624, šesta Švica 1503, sedma Japonska 1159 itd. Jugoslavija je s 186 žičnicami na 10. mestu na svetu. Za nami so še Sovjetska zveza (184), Češkoslovaška (116), Nemška demokratična republika (93), Finska (87) in Poljska (76).

Med jugoslovanskimi republikami je po številu žičnic daleč na prvem mestu Slovenija, ki ima 153 žičnic, na drugem pa je Makedonija, ki ima 12 žičnic. Devet žičnic ima Hrvatska, 6 Bosna in Hercegovina, po 2 pa Srbija, Kosovo in Črna gora. Zanimiva pri nadaljnjem pregledu pa je ugotovitev, da je na prvem mestu po številu žičnic tako v Jugoslaviji kot

Jože Valenčič iz Ljubljane

Lojze Smolej iz Kranj

Cirila Škul iz Ljubljane

v Sloveniji Gorenjska, ki jih ima 65. S tem številom žičnic pa se Gorenjska v svetovnem merilu uvršča med 15. do 20. mesto.

Lahko bi torej ugotovili, da Gorenjska po tej plati sodi v nekakšno svetovno poprečje žičnic in najbrž tudi smučarske rekreativne. Vendar pa je slika, če jo pogledamo z druge plati, tudi precej drugačna. Vse žičnice v Sloveniji so v tako imenovanih smučarskih središčih, ki so pa kot po pravilu vsi nedograjeni. Po tej plati pa bi zato lahko ugotovili, da sodimo med napol razvite smučarske centre v svetu in da smo precej na repu v primerjavi z nekatimi znanimi evropskimi smučarskimi središči.

Prav v teh napol zgrajenih smučarskih središč pa lahko iščemo tudi posredni vzrok za to, da je danes smučanje pri nas tako draga rekreativna, namenjena tistim z nadpoprečnimi osebnimi dohodki.

ŽIČNICE NISO PODJETJA

Razčlenimo malo bolj to trditev v gornjem naslovu. V zimskih smučarskih središčih pri nas traja obratovalni oziroma poslovni čas nekako tri mesece. Z drugimi besedami to pomeni, da mora kolektiv, ki jih upravlja, v treh mesecih ustvariti toliko dohodka, da se bo lahko preživel in plačal vse družbene obveznosti za celo leto. Drugače povedano, organizacija poslovanja žičnic je danes zastavljena tako kot organizacija vsakega drugega podjetja, ki posluje celo leto.

A to bi še nekako razumeli, če ne bi bile žičnice v enaki vlogi kot ostala podjetja tudi na nekaterih drugih področjih. Za primer omenimo Krvavec. Da je to sicer danes še nedograjeni zimski smučarsko središče sploh lahko začelo obrato-

vati, je bilo treba na Krvavcu urediti vodovod, zagotoviti potreben električno napetost, urediti kanalizacijo, parkirišče, zdaj pa je treba redno vzdrževati proge, skrbeti za varnost, za signalizacijo, pluženje ceste in še za vrsto drugih stvari. Danes je treba vse te stroške kriti z dohodkom žičnic in hkrati še odplačevati posojilo, ki je bilo namenjeno za izgradnjo smučarskega središča.

Direktor RTC Krvavec, ki je TOZD delovne organizacije Alpetour Škofja Loka, Franjo Kreačič pravi, da bi v sedanji zimski sezoni morali ustvariti prek 11 milijonov novih dinarjev dohodka, da bi odpalčali vse anuitete in pokrili ostale obveznosti. Tolikšnega dohodka pa vsekakor ne bodo mogli ustvariti, če bo smučarska sezona poprečna ali celo veliko nadpoprečna, čeprav so dnevne karte za smučanje letos povzeli od 70 na 80 dinarjev oziroma za blizu 15 odstotkov. Da ne bi poslovne sezone končali z izgubo, bi moral biti dnevna karta po 150 dinarjev. Tolikšna podražitev pa spet ne bi dala zaželenega rezultata, ker bi se potem število smučarjev nedvomno močno zmanjšalo.

Za Krvavec je nekakšna delna rešitev iz zagate izgradnja smučišč in žičnic na Jezerih in na Kriški planini, tako da bi potem lahko od sedanjih 2500 do 3000 sprejel okrog 6000 smučarjev.

Podoben, kot rečeno, je položaj v vseh smučarskih središčih v Sloveniji. Vsa ta središča bi bilo treba najprej dokončati oziroma dograditi. Naslednje, kar bi bilo treba najbrž urediti, da bi smučanje res postal množična rekreativna našega delovnega človeka, pa je drugačno vrednotenje tovrstne dejavnosti.

V svetu namreč ne poznajo prakse, da bi drage naložbe v infrastrukturo (vodovod, elektrika, cesta, kanalizacija itd.) morali odplačevati z dohodkom žičnic od ene kratke sezone. Tamkaj, če že so krediti, so na veliko daljše roke in z manjšo obrestno mero. Naječkrat pa so takšne naložbe centralno financirane in se potem investicije krijejo od drugačne vrste dajatev. In kar je najbolj pomembno, povsod, če se že lotijo izgradnje središča, gledajo, da ga tudi čimprej zgradijo; ker ima le tako naložba tudi določeno in željeno ekonomsko vrednost.

Pri tem pa je zanimivo, da so potem tudi stroški, ki odpadejo na posameznika na dan za takšno smučarsko rekreativno, sorazmerno majhni. To najbrž potrjujejo do neke mere tudi podatek, da se recimo Slovenci, ki imamo doma kar precej žičnic in smučišč, radi smučamo v tujini. In marsikdo ugotavlja, da stroški takšne enodnevne smuke niso bistveno večji kot doma, čeprav včasih standard v tujini v primerjavi z našim ni ravno primerljiv.

ŠE DALEČ OD MNOŽIČNE REKREACIJE

Končajmo ta zapis tako, kot smo ga pravzaprav začeli; z malo anketno, ki smo jo pred dnevi naredili s smučarji na Krvavcu, v Kranjski gori in v Bohinju.

Jože Valenčič iz Ljubljane: »Ne morem se sicer pritoževati nad osebnim dohodkom, vendar sem danes odštel za tri dnevne karte 240 dinarjev. Resnično dvomim o tem, če si bo moja družina lahko štirikrat na mesec privoščila smučanje. Lahko rečem, da mi je na Krvavcu vse všeč, in morda bi sam lahko večkrat prišel, z družino pa teh stroškov ne bomo zmogli. Še kako dobro razumem, kaj pomeni smučanje za obrambno sposobnost, saj sem podpolkovnik. Samo vprašam vas, kako bo neki oče za dva do 8 let stara otroka zmogel stroške, da bosta v zimski sezoni redno smučala.«

Ela Teran iz Kranja: »Z možem že dlje časa smučava in tudi hčerka se že navaja. Danes smo za spremembo prišli v Kranjsko goro, sicer pa smo lani večkrat šli na Krvavec. Kaj bolj pogosto kot lani pa tudi letos (čeprav bo morda več snega) ne bomo hodili na smučanje. Morda enkrat na štirinajst dni. Kaj več pa ne bomo zmogli.«

Cirila Škul iz Ljubljane: »S simonem sem pravzaprav prišla v Bohinj na izlet. Zato in ker še dobro ne smuča, tudi nisva odšla na Vogel. No in če sem odkrita, tudi precej drago je. Vendar saj veste, otrok je otrok. Zato raje sama ne bom toliko smučala in tako prihranila denar za otrokovo smučanje med počitnicami.«

Matevž Vidmar iz Ljubljane:

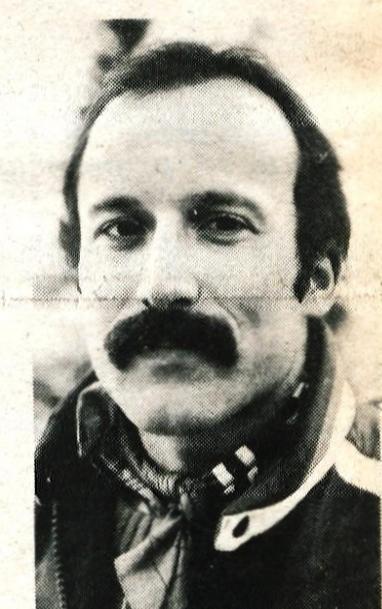
»Ne le samo smučanje; težava je že z opremo, ki je draga. Morda 80 dinarjev za dnevno karto za posameznika niti ni tako pretirana cena, za poprečno slovensko družino pa je račun odločno previsok. V primerjavi z nekatimi drugimi državami, kjer je smučanje res skoraj prava množična ali že kar narodna rekreativna in šport, so najbrž pri nas prenike plače.«

Ela Teran iz Kranja

Breda Stružnik iz Šenčurja

Matevž Vidmar iz Ljubljane

Breda Stružnik iz Šenčurja: »Z možem že dlje časa smučava in tudi hčerka se že navaja. Danes smo za spremembo prišli v Kranjsko goro, sicer pa smo lani večkrat šli na Krvavec. Kaj bolj pogosto kot lani pa tudi letos (čeprav bo morda več snega) ne bomo hodili na smučanje. Morda enkrat na štirinajst dni. Kaj več pa ne bomo zmogli.«

Cirila Škul iz Ljubljane: »S simonem sem pravzaprav prišla v Bohinj na izlet. Zato in ker še dobro ne smuča, tudi nisva odšla na Vogel. No in če sem odkrita, tudi precej drago je. Vendar saj veste, otrok je otrok. Zato raje sama ne bom toliko smučala in tako prihranila denar za otrokovo smučanje med počitnicami.«

Matevž Vidmar iz Ljubljane:

»Ne le samo smučanje; težava je že z opremo, ki je draga. Morda 80 dinarjev za dnevno karto za posameznika niti ni tako pretirana cena, za poprečno slovensko družino pa je račun odločno previsok. V primerjavi z nekatimi drugimi državami, kjer je smučanje res skoraj prava množična ali že kar narodna rekreativna in šport, so najbrž pri nas prenike plače.«

Takšna naj bi bila torej slika o možnostih za množično smučarsko rekreativno pri nas. Najbrž se vsi skušajo strinjam, da je takšna rekreativna računsko gledano še precej daleč od množične. Ne bi pa bilo napak, da bi zaradi številnih razlogov, ki govorijo v prid množičnega smučanja, začeli urejati pogoje, da bi čez čas to tudi resnično dosegli.

Besedilo: A. Žalar

Slike: F. Perdan

Proizvajamo izdelke iz plastičnih mas s tehniko brizganja, več vrst vrtljivih industrijskih stolov, zapirala za naoknice, izdelujemo orodja za plastiko in kovinske izdelke in opravljamo druge storitve.

Vsem delovnim ljudem želimo srečno in uspešno novo leto 1976

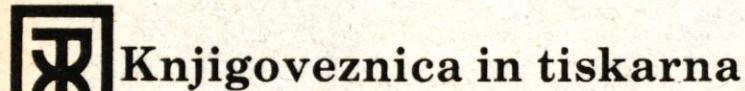
Izvozno – uvozno podjetje

nudi poceni kvalitetno seme in sadike za pogozdovanje, parke, nasade in žive meje

želimo srečno novo leto 1976

Obrtno podjetje

Radovljica

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspešno novo leto in se priporočamo s svojimi storitvami

Slovenske železarne
TOVARNA VERIG s.p.o.
LESCE

vam nudi iz širokega proizvodnega programa vse vrste verig in vijačnega blaga

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspehov polno novo leto 1976

Kmetijska zadruga Naklo

Želi svojim poslovnim prijateljem, kakor tudi vsem drugim občanom srečno in uspešno novo leto 1976

plamen kropa s.p.o.

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspehov polno novo leto 1976

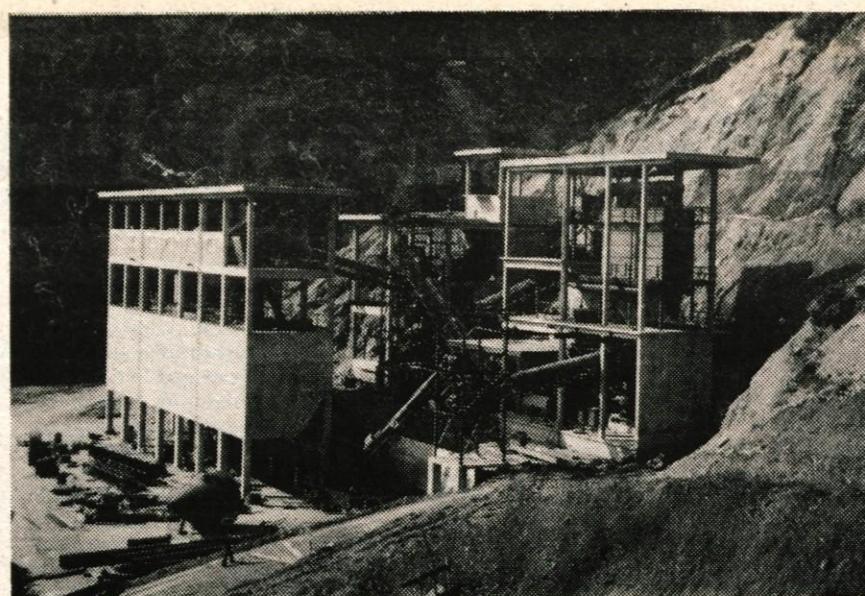
Vsem delovnim ljudem želimo srečno in uspeha polno novo leto

1976

Skupščina občine Radovljica
Občinski sindikalni svet Radovljica
Občinska konferenca ZKS Radovljica
Občinska konferenca SZDL Radovljica
ZZB NOV Radovljica
Občinska konferenca ZSMS Radovljica
Občinski odbor zveze rezervnih vojaških starešin Radovljica

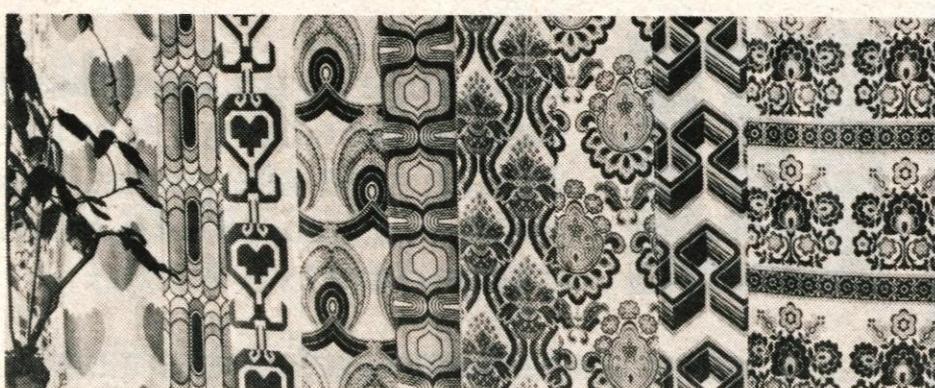
KOLEKTIV
CESTNEGA
PODGETJA
V KRANJU

Vsem občanom srečno 1976

Industrija
bombažnih
izdelkov-
Kranj

proizvaja kvalitetne jacquardske zavese v sodobnih vzorcih in v bogatem assortimentu, dekorativne tkanine in gradle po konkurenčnih cenah.

Cenjenim odjemalcem se priporočamo in želimo srečno in uspeha polno novo leto 1976

Elektrotehniško podjetje

Kranj, Koroška cesta 53 c

želi vsem poslovnim prijateljem in občanom srečno in uspeha polno novo leto 1976

Projektira in instalira vsa elektromontažna dela jakega in šibkega toka

Izdeluje el. razdelilce serijsko in po naročilu, opremlja obdelovalne in druge naprave

Prodaja elektrotehnični material na debelo in drobno

Servisira izdelke priznanih firm: Iskra, Tiki, Ei, Riz, Candy, Elektrokovina, Elind, Čajevec, Gründing, Fein in Ransburg

projektira
proizvaja
instalira
prodaja
servisira

Kokra Kranj v letu 1976

želimo vsem poslovnim partnerjem in cenjenim strankam obilo delovnih uspehov in se še naprej priporočamo za obisk kolektiv

VODNOGOSPODARSKO PODGETJE KRANJ

CESTA STANETA ŽAGARJA 30

Izvajamo vodogradbena dela, regulacije vodotokov, obalne protierozijske zaščite, vodnogospodarske objekte, zemeljska dela, strojna in minerska dela ter druga dela s področja nizkih gradenj.

Želi občanom Kranja, Jesenic, Radovljice, Tržiča in Škofje Loke srečno novo leto 1976

CENTRAL

Kranj,
TOZD

KRANJ

Zahvaljujemo se vam za zaupanje v preteklem letu in želimo srečno in uspešno novo leto 1976

Priporočamo vam:
vina vseh vrst, pivo Union, domača žganja, likerje, aperitive, sadne sokove, radensko slatino, naravno oranžado Jaffa, cocktail in razne druge alkoholne in brezalkoholne pičače.

obiščite naše trgovine in skladišče v Kranju, Škofji Loki, Tržiču, Lescach in v Kranjski gori
Velika izbira pičač - izredno nizke cene

Graditelji!

Kranjske opekarne, Kranj iz obratov Češnjevek in Stražišče vam nudijo po najugodnejših cenah zidne in stropne opečne zidake.

Izkoristite vse prednosti, ki jih ima opeka pred ostalimi materiali in zidajte z najbolj preizkušenim materialom, to je opeko.

Informacije in naročila sprejemamo v komerciali Kranj, Na skali 5, telefon 22-764 in 22-763.

Izkoristite ugoden nakup in takojšnjo dobavo.

Po želji kupca dobavimo opeko z našim prevozom.

Vsem občanom in poslovnim prijateljem želimo srečno novo leto 1976

Kolektiv Zdravstvenega doma Kranj

z enotami v Kranju, Škofji Loki in Tržiču

želi občanom srečno

1976

PROJEKTIVNO
PODGETJE
KRANJ

IZDELUJE NAČRTE ZA
STANOVANJSKE HIŠE IN
VSE VRSTE OSTALIH GRADENJ

Cesta JLA 6/I
nebotičnik

želi srečno
in uspešno
novo leto 1976

Industrijsko podjetje
Alprem Kamnik

Želi prebivalcem in poslovnim prijateljem občin Kamnik, Domžale, Kranj, Radovljica, Jesenice in Tržič srečno in uspešno novo leto 1976

KRANJ, Kajuhova 2

cenjenim gostom želimo srečno
novo leto 1976

Kronika (tudi črnih) dogodkov leta 1975

Slab začetek – konec dober?

Letošnje leto se je začelo nič kaj spodbudno: novoletna noč se je po vsej Evropi začela z viharji, snegom, dežjem in meglo. Neprijetno vreme na novega leta dan je zahtevalo celo smrtne žrtve, na morju se je v viharju potopilo nekaj ladij. Muhalo vreme pa, kot se je začelo, se je tako tudi nadaljevalo: poletje so vremensarji krstili za izjemno, saj so na primer vročine v avgustu v Skandinaviji pa tudi drugod po Evropi daleč presegle dolgoletna poprečja. V avgustu namerjene temperature tam okoli 35 stopinj Celzija niso v severnih deželah namerili že 160 let. Najtopljejši dan je bil 11. avgust, ko so v Stockholmu namerili kar 40 stopinj Celzija. Nenavadno visoke temperature so tudi pri nas v septembru podaljšale poletje prav v začetek koldarske jeseni.

Velika vesoljska predstava

Med dogodke leta, ki po svoji pomembnosti izstopajo in imajo se posamezno zgodovinsko težo, je prav gotovo velika vesoljska predstava, ki smo jo spremljali od 15. do 24. julija in ki je doslej dvajsetletna vesoljska zgodovina še ni pozna. V Bajkonuru izstreljena vesoljska ladja sojuz s kozmonavtom Aleksejem Leonovim, prvim človekom, ki se je sprehodil po vesolju pred desetimi leti, in Valerijem Kubasovim se je po skoraj 52 urah letenja združila z ameriškim apollom, v katerem so bili vesoljci Thomas Stafford, Vance Brand in Donald Slayton. Združenje obih ladij pri hitrosti 28.000 km na uro so označili kot najdražji stanelek v zgodovini človeštva: ZDA je ta stanelek veljal pol milijarde dolarjev, sovjetska stran pa menda ni potrošila dosti manj. Zgodovinski stisk roke med obema poveljnikoma ladij je bil 17. julija ob 20.23 na »sovjetskih« tleh, to je v sojuzu, kamor so vesoljci priplivali po 3 metre dolgem vezenem predoru. Po dveh dneh skupnega kroženja se je mednarodna četverka ločila in vsaka zase prisostala: sovjetska v Kazahstanu, ameriška v Atlantiku. Med nalogami, ki so jih skupno opravili, so najpomembnejše: astronomsko opazovanja vesolja, umetni sončni mrk,

raziskovanje vpliva vesoljskega žrčenja na človekove živčne celice, naravnali so rentgenski teleskop k nevidnim zvezdam itd. Stroški te drage vesoljske odprave pa so menda po mnenju znanstvenikov poplačani z novimi spoznanji o temeljnih znanstvenih raziskovanjih vesolja.

Veseli in žalostni rekordi leta

• V letošnjem juliju je 26-letni smučarski učitelj Pino Meynet postal najhitrejši človek na smučeh. Po strmini v Cervinii se je spustil s hitrostjo 194,3 km na uro. Prva tekma v hitrostnem smučanju je bila že leta 1931, ko je v St. Moritzu Leo Gasper drvel po snegu s 136,6 km na uro.

• V vasi Kutor na zahodnem Kavzazu je februarja umrla 139 let stara Kaf Lasurija, ki je veljala za najstarejšo žensko na svetu. Zapustila je 100 vnukov, pravnukov in prapravnukov. Najstarejši človek na svetu pa menda živi v Braziliji: to je Doretta di Souza, star 167 let. Rodil se je leta 1808 in je vse življenje preživel med Indijanci ob Amazonki.

• Prva ženska noge je stopila na najvišji vrh sveta Mount Everest 16. maja letos. Ta čast je pripadla 35-letni japonski alpinistki Janako Tabei, članici prve povsem ženske alpinistične odprave. Na vrh je stopila v spremstvu dveh Nepalcov. Mount Everest je bil osvojen prvič pred 22 leti. Le nekaj dni kasneje je stopila na najvišjo goro sveta tudi kitajska alpinistka Fan Tog.

• V začetku leta 1975 nas je bilo na Zemlji več kot 3 milijarde 860 milijonov: od tega je v Aziji 2 milijardi 200 milijonov ljudi ali 57 odstotkov, v Evropi 472 milijonov, v Afriki 374 milijonov, v Latinski Ameriki 309 milijonov, v SZ 250 milijonov, v Severni Ameriki 236 milijonov, v Oceaniji pa živi 20 milijonov ljudi. Leta 2007 se bo po predvidevanju OZN število prebivalstva na zemlji podvojilo.

Terorizem – naš vsakdan?

Imamo smolo: že začetek leta – mesec januar je polnil časopisne stolpce o terorističnih napadih, izsiljevanju in trpljenju nedolžnih talcev, zadnji dnevi letošnjega leta pa

so se prav tako iztekli v znamenju terorističnih napadov kot sredstev za dosego političnih, a tudi nepolitičnih ciljev. V januarju je na pariškem Orlyju granata dveh atentatorjev, menda pripadnikov palestinske organizacije »črni september«, napravila luknjo v Jatovo letalo, ker sta napadalca zgrešila letalo izraelske družbe. Že čez nekaj dni sta oba terorista napad ponovila: ker ga nista mogla izpeljati do konca, sta se z desetimi talci zaprla v toaletne prostore letališke stavbe in na ta način izsilila nemoten odhod in polet v Bejrut.

V mnogo hujši obliki se je pokazal mednarodni terorizem konec aprila na Švedskem. Pet teroristov je zasedlo zahodnonemško veleposlanstvo v Stockholmju in zahtevalo izpuštitve iz zapora 26 članov zahodnonemške anarhistične skupine Baader – Meinhof. Za Švedsko je bila to najbolj resna teroristična akcija po letu 1971, po ustaškem atentatu na jugoslovanskega veleposlanika Roloviča. Bonnska vlada je odločno zavrnila izpuštitve zaprtih, drama pa se je za talce, 2 mrtva in 9 ranjenih je bilo med nimi, dokaj srečno razpletla, ko so stavbo veleposlanstva zajeli plameni, teroriste pa so na begu iz ogaja ujeli.

Le tri dni kasneje si je privočil zabavo s talci terorist, ki so ga označili za duševno zmedenega, v Johannesburgu. Po streljanju na živahnemu in prometno ulico se je zaprl za 16 ur z 21 talci: v obleganju sta 2 človeka umrli, čez 30 pa je bilo ranjenih.

Brez žrtev se je na srečo končala teroristična avantura petih pripadnikov »japonske rdeče armade« v Kuala Lumpuru v Maleziji. Zaprl so se s 15 talci v ameriški konzulat in od Japonske izsilili izpuštitve 5 zaprtih tovarišev. Zatočišče so dobili v Libiji.

Talci pa ne postajajo le sredstvo za dosego nekih političnih izsiljevanj, pač pa jih uporabljo tudi »navadni« roparji. Konec septembra so se trije roparji, ki jim je rop spodeloval v neki italijanski restavraciji v Londonu, zaprli s 7 talci, a so se po 5 dneh predali.

Najbolj pretresljiva drama pa se je letos odigrala v začetku decembra na Nizozemskem, ko je skupina 5 moluških teroristov zavzela potniški vlak v Beilenu na severnem Nizozemskem. Od 50 talcev jih je ponoči nekaj pobegnilo, tako da so teroristi v mrazu in pomanjkanju vztrajali kar 13 dni v vlaku s 26 potniki. Druga skupina moluških teroristov, ki se zavzemajo za odcepitev južnomoških otokov od Indonezije, pa je celih 15 dni zadrževala 15 talcev v indonezijskem konzulatu v Amsterdamu. Drama v vlaku je zahtevala tri življenja.

Komaj so se teroristi na Nizozemskem vdali, so teleprinterji zdrali v svet novico o vdoru arabskih teroristov v prostore organizacije držav izvoznic naftne OPEC na Dunaju. Šest teroristov je s 33 talci, med njimi so bili ministri, odletelo v Alžir, kjer so se predali. V terorističnem napadu so izgubili življenje trije ljudje.

Letalske nesreče

Čeprav veljajo letalski prevozi za najvarnejše, veliko bolj varne kot je varen na primer cestni promet, pa so nesreče, kadar se pripete, hude in nas masovna smrt pretrese. Letošnji najhujši letalski nesreči sta se pripetili v avgustu: blizu maroškega mesta Agadir je strmoglavilo maroško letalo s 188 potniki, maroškimi delavci, ki so prihajali domov na dopust. Nihče ni preživel nesreče. Konec avgusta pa se pri Damasku ponesrečilo českoslovaško potniško letalo iljušin: umrlo je 126 potnikov in članov posadke, dva pa sta preživeli. Sicer pa je letos največ ljudi umrlo v nesreči ameriškega vojaškega letala, ki je treščilo takoj po vzletu s saigonskega letališča. Umrlo je 178 potnikov, večinoma saigonških sirot.

30. oktobra je v praškem predmestju strmoglavilo naše letalo Inex Adrie s 120 potniki in članji posadke. Umrlo je 73 češkoslovaških turistov in posadka, razen ene stewardesse, 46 potnikov pa je preživel.

Velika letalska nesreča se je konec junija pripetila tudi v bližini newyorskega letališča. V viharju je treščilo na tla letalo, v katerem je našlo smrt 110 potnikov.

Resnično, ko boste skupaj z nami na hitro preleteli kroniko letošnjih 365 dni, si boste globoko oddahnili: samo, da je to leto že za nami. Skoraj ni bilo dneva, da ne bi sveta obletela novica o terorističnem napadu, o bombnih atentatih, da o potresih, velikih prometnih in drugih nesrečah sploh ne govorimo. No, nihče ne trdi, da recimo zemljani niso bili v tem letu, ki odhaja, obveščeni tudi o drugačnih srečnejših novicah in dogodkih. Mednje vsekakor sodi dogodek leta – spojite ameriške in sovjetske ladje v vesolju: dvakrat srečen je bil na primer ameriški predsednik Gerald Ford, saj se je dvakrat uspešno izognil smrtnim svinčenkam, ki so jih vanj namerile ženske roke. Med najbolj srečnimi ženskami na svetu, ki si lahko privočijo izjemni dogodek, sta bili tudi japonska alpinistka in za njo še kitajska alpinistka, ki sta kot prvi ženski stopili na Mount Everest. Splet vseh teh dogodkov, pa naj bo še tako črn ali bolj svetle barve, pa potem, ko ga bomo gledali bolj odmaknjeno, sploh ne bo več tako pretresljiv, kot se nam zdi prav sedaj v zadnjih dneh leta, ki se izteka.

Potresi

Že prve dneve novega leta se je svet zgrozil nad številom žrtev potresa v Pakistanu, ko je pod kamnjem umrlo 5500 ljudi.

Cez leto se na srečo zemlja ni preveč tresla, razen v Turčiji, kjer so 22. septembra zabeležili kar 102 potresa v 24 urah. Najhujje pa se je v Turčiji letos stresla zemlja 8. septembra, ko je v katastrofalmem potresu umrlo okoli 4000 ljudi, brezstrehe pa je ostalo okoli 30.000 ljudi. V tem stoletju je Turčijo doletelo več kot 30 hujših potresov, v katerih je umrlo več kot 64.000 ljudi. Doslej največji potres so doživeli leta 1939, ko je v Zah. Andoliji umrlo pod ruševinami kar 45.000 ljudi, leta 1970 pa je potres v Vzhodni Andoliji zahteval 10.000 žrtev.

Železniške nesreče

Najmanj hudih nesreč je bilo v letu 1975 na železnici. Najhujša se je pripetila sredi Londona na podzemski železnici, ko je vlak s polno hitrostjo treščil v zid slepega predora. V razbitih vagonih je umrlo 41 ljudi, 100 pa je bilo ranjenih. To je bila najhujša nesreča v zgodovini londonskega metroja: več dni so izruševin vlekli trupla.

Dve hudi nesreči na železnici sta se pripetili tudi pri nas. 16. maja ponoči je pred Vranskim Banjom zaradi izpodkopianih temeljev mostu čez naraslo reko iztiril vlak s 500 potniki. V lomečih se vagonih je našlo smrt 13 ljudi, 100 pa je bilo ranjenih.

Druga nesreča na naši železnici je bila 19. julija, ko se je v Zemunu na postaji ekspressni vlak zaletel v potniškega. Pred drveč smrtno, ki je peljala po istih tirkih, na katerih je še stal potniški vlak, se je s skokom skozi okna v zadnjih vagonih nekaj

ljudi rešilo. Umrlo pa je 16 ljudi, 40 je bilo ranjenih. Najhujša železniška nesreča se je pri nas pripetila 30. avgusta lani v Zagrebu, ko je umrlo 153 potnikov, več sto pa je bilo ranjenih.

Smrtna kosa tudi na cestah

Ena najhujših prometnih nezgod se je letos pripetila nedaleč od Grenobla, ko je 2. aprila avtobus poln potnikov zapeljal v prepad: umrlo je 19 ljudi, 20 pa je bilo ranjenih. Pred dvema letoma je na istem mestu zgrmel v prepad avtobus, v katerem je našlo smrt 40 belgijskih turistov.

Konec avgusta je na cesti ob vzhodu francoskih Alp v prometni nesreči izgubilo življenje 10 ljudi. Tovornjak se je zaradi okvare ustavil, vanj pa je zapeljal drug tovornjak poln razstreliva, ki na srečo ni eksplodiralo. Nesreča se je pripetila zaradi kolone, ki je nastala za tovornjakom. Pridrvel je še en tovornjak in v treščil v sedem avtomobilov in avtobus.

Huda prometna nesreča na avtocesti Zagreb – Karlovac je terjala življenje sedmih ljudi. Avtobus je ponoči treščil v slabu označen tovornjak, ki se je zaradi okvare ustavil na srednjem voznom pasu.

Smrt dojenčkov

Med najtragičnejše dogodke leta 1975 sodi prav gotovo žalosten dogodek v reški porodnišnici. 28. marca ponoči je v sobi novorojenčkov izbruhnil požar zaradi pokvarjene infra pečice. V sobi, v kateri bi sicer moral biti medicinska sestra, je v ognju umrlo 24 dojenčkov, kasneje pa še eden, le trije so preživeli, a močno opečeni. L. Mencinger

Prešernovo gledališče Kranj

želi vsem cenjenim abonentom in obiskovalcem srečno novo leto 1976

Obrtno podjetje Cerklje

želi vsem občanom in poslovnim prijateljem srečno novo leto 1976

Solidno izvajamo gradbena in mizarska dela

Zavarovalnica Maribor PE Ljubljana Celovška cesta 177

srečno in uspešno novo leto 1976

Zelimo še boljše poslovanje in vam in nam manj škod

Kompas hotel Bled

Komisija za medsebojna razmerja

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

2 kuharja -ici
za nedoločen čas – kvalificiran

1 kuharico
za nedoločen čas – polkvalificirana

1 perico likarico
za nedoločen čas

Pogoji:
1. končana gost. šola s 3-letno prakso
2. končana osemletka in 3 leta prakse v kuhinji oz. polkvalifikacija in 1 leta prakse
3. končana osemletka

Prošnje z dokazili pošljite na naslov: Kompas hotel Bled – Komisija za medsebojna razmerja.

radio

3 sobota

4.30 Dobro jutro
8.10 Glasbena matinija
9.05 Pionirski tečnik
9.35 Glasbena pravljica
9.56 Glasbena madriga
10.15 Kdaj, kam, kako in
in po čem
11.03 Sedem dni na radiju
12.10 Godala v ritmu
12.30 Kmetijski nasveti
12.40 Ob bistrem potoku
13.30 Priporočajo vam
14.10 S pesmijo in besedo
po Jugoslaviji
15.30 Glasbeni intermezzo
15.45 Vrtljak
16.45 S knjižnega trga
17.20 Gremo v kino
18.05 Pogovor s poslušalci
18.15 Čustveni svet raču-
nalnika Rupreta
19.40 Minute z ansam-
blom Jožeta Privška
19.50 Lahko noč, otroci
20.00 Spoznavajmo svet
in domovino
12.15 Za prijetno
razvedrilo
21.30 Oddaja za naše
izseljence
23.05 S pesmijo in plesom
v novi teden

Drugi program
9.00 Sobota na valu 202
13.00 Vredni ritmi
13.33 Vodomet melodij
14.00 Odrasli tako, kako
pa mi
14.20 Orgle v ritmu
14.33 Novoletni izbor
melodij po pošti
16.00 Naš podlistek
Z velikimi
zabavnimi orkestri
16.40 Glasbeni casino
17.40 Svet in mi
17.50 Prijetni zvoki
18.00 Stereo jazz
18.40 Partiture lahke
glasbe

Tretji program
19.05 Renesančna
tradicija Poljske
19.25 Bedrich Smetana:
Prodana nevesta,
opera v treh
dejanjih
22.05 Sobotni nočni
koncert
23.55 Iz slovenske poezije

4 nedelja

6.00 Dobro jutro
8.07 Radijska igra za
otroke - S. Makarović: Pekarna
Miščas
8.44 Skladbe za mladino
9.05 Se pomnite,
tovariši
9.55 Glasbena medigra
10.05 Prvi drugič, tretjič
11.05 Nedeljska reportaža
11.30 Naši poslušalci
čestitajo in
pozvravljajo
14.05 Nedeljsko popoldne
17.50 Radijska igra -
S. Vlajhovič: Nedeljski čeveljci
z zvonovi
19.40 Glasbene
razglednice
19.50 Lahko noč, otroci
20.00 V nedeljo zvečer
22.20 Skupni program
JRT
23.05 Literarni nokturno
23.15 V lučeh semaforjev

Drugi program
8.03 Zvoki za nedeljsko
jutro
9.35 Mladina sebi in vam
10.05 S Pleśni orkestrom
RTV Ljubljana in
vokalni solisti
10.35 Naši kraji in ljudje
10.50 Cocktail melodij
11.33 Melodije po pošti
13.17 Film, opereta,
musical
14.00 Pet minut humorja
14.05 Glasba iz starega
gramofona
15.00 Nedelja na valu 202

Tretji program
19.05 Večerna nedeljska
reportaža
19.15 Igramo, kar ste
izbrali, vmes
20.35 Naš kulinarski svet
23.00 Tri sonate
23.55 Iz slovenske poezije

5 ponедelјek

4.30 Dobro jutro
8.10 Glasbena matinija
9.05 Pisan svet pravljic
in zgodb
9.20 Izberite pesmico
9.40 Mali vokalni
ansamblji in solisti
10.15 Kdaj, kam, kako in
po čem
11.03 Za vsakogar nekaj
12.10 Veliki revijski
orkester
12.30 Kmetijski nasveti
12.40 Pihalne godbe na
koncertnem odru
13.30 Priporočajo vam
14.10 Pojo amaterski zbori
14.30 Naši poslušalci
čestitajo in
pozdravljajo
15.30 Glasbeni intermezzo
15.45 Vrtljak
16.45 Interna 469

4 nedelja

8.25 Poročila
8.30 Za nedeljsko dobro
jutro: Festival
mladihinskih pevskih
zborov v Celju
9.05 L. N. Tolstoj:
Ane Karenina -
TV nadaljevanja
10.10 625
10.45 Kuš ŽŠS Jezš & Š
majav - lutkovna
odaja
11.30 Kmetijska
odaja (Sa)
12.15 Poročila
12.25 Innsbruck:
smučarski skoki -
prenos, B
15.50 Risanka
15.55 H. C. Andersen:
Snežna kraljica
16.40 Pred zimskimi
olimpiskimi igrami
- 1. oddaja
17.10 Poročila
17.20 TV žehtnik -
humoristična
satirična oddaja
17.50 Hišica v preriji -
serijski film, B
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 V. Kovacević:
Kapselski kresovi -
oddaja TV Zagreb
21.15 Karavana: Sombor
21.45 TV dnevnik
22.15 Sportni pregled

**UHF - oddajnika
Krvavec in Pohorje**
14.00 Nedeljsko popoldne
19.30 TV dnevnik
20.00 Zabavna oddaja
20.45 Iz novoletnega
sporeda TV Zagreb
21.15 24 ur
21.35 Celovečerni film

5 ponedelјek

10.00 TV v soli (Bg)
16.45 Madžarski
TVD (NS)
17.10 Pravljica iz
luksemburškega
vozička: O lažnici
laži, za možitev
godni
17.30 Majhna čudesna
velike prirode
17.55 Obzornik
18.10 Marksizem v teoriji
in praksi:
Uveljavljanje
minulega dela
v praksi
18.35 Odločamo
18.45 Zdravo mladi
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 M. Kranjec:
V. Frantar: Sence
pod Ostrim vrhom
- TV drama, B
21.10 Kulturne diagonale
21.45 Mozaik kratkega
filma
... TV dnevnik

UHF - oddajnika
Krvavec in Pohorje

14.25 Filmi Charliea
Chapline

14.50 Prijateljstvo -
mladinski film

16.20 J. Offenbach:
Orfej v podzemlju,
opereta

17.35 Celovečerni film

19.05 Sedem dni

20.00 Iz novoletnega
sporeda

22.30 24 ur

22.35 Športna sobota

22.50 Zabavno glasbena
oddaja

17.20 Koncert po željah
poslušalcev
18.05 Kulturna kronika
18.20 Zvočni signali
19.40 Minute z ansam-
blom Franca
Flereta
19.50 Lahko noč, otroci
20.00 Če bi globus zaigral
20.30 Operni koncert
22.20 Popevke iz jugoslo-
vanskih studijev
23.05 Literarni nokturno
23.15 Za ljubitelje jazza

Drugi program

9.00 Ponedeljek na valu
202
13.00 Melodije in ritmi
iz studia 14
13.33 Z majhnimi
zabavnimi ansambli
14.00 Nenavadni pogovori
14.20 Godala v ritmu
14.33 Pop integral
15.40 Obisk pri orkestru
Kokie Freeman
16.00 Novos na knjižni
polici
16.05 Panorama
slovenskih popevk
16.40 Ti in jaz in glasba
17.40 Besede in dejanja
17.50 Sprehodi
instrumentov
Glasbeni cocktail
18.00 Jazz na II.
programu

Tretji program

19.05 Sprehodi po tuji
zahodovski literaturi
19.30 Paul Hindemith:
Komorna glasba
št. 5, op. 36
19.50 Literarni večer
20.35 Katalonska glasba
za kitaro
21.00 Ekonomika
politika
21.15 Večeri pri slovenskih
skladateljih
23.00 Sezimo v diskoteko
23.55 Iz slovenske poezije

televizija

3 sobota

16.35 Po belih in črnih
tipkali - 4. del
17.05 David Copperfield
- serijski film, B
17.55 Svet v letu 1975
18.15 Risanka, B
19.30 TV dnevnik
20.00 Kotch - film, B
21.50 TV dnevnik
22.05 Iz sporeda drugih
jugoslovenskih TV

**UHF - oddajnika
Krvavec in Pohorje**
14.25 Film Charliea
Chapline
14.50 Prijateljstvo -
mladinski film

16.20 J. Offenbach:
Orfej v podzemlju,
opereta

17.35 Celovečerni film

19.05 Sedem dni

20.00 Iz novoletnega
sporeda

22.30 24 ur

22.35 Športna sobota

22.50 Zabavno glasbena
oddaja

ta teden na TV

SOBOTA
KOTCH - ameriški barvni film, 1971; režiser
Jack Lemmon, v gl. vlogah: Walter Matthau, De-
borah Winters, Felicia Farr;

Ni še dolgo tega, kar smo gledali Lemmonov film

Rešite tiga, kjer je odigral tudi glavno vlogo. Tokrat

bo na sporedu njegov režijski prvenec. To je zgoda

o 72-letnem vdovem Josephu Kotcherju, prijaznem starcu,

ki ljudi otroke, pse, zalihanje rož in vse v življenju

prijetne domače stvari. Na nesrečo pa živi skupaj s sиноm,

snaho in vnukom. Posebno snaha ga težko prenaša

in bi ga rada spravila v dom za ostarele. Toda Kotch je

preveč nevsakdanji mož, da bi se prepustil letom in

osamljenosti. Finančno in moralno neodvisen se potepa

po svetu in odkrije novo življenje, ko se prepušča toku

dogodivščin in pustolovščin. Tedaj pa domači ugotovijo,

da ga pravzaprav pogrešajo. Toda Kotch uživa v svoji

svobodi ter ima nove načrte.

NEDELJA

HIŠICA V PRERIJI

- Za nedeljsko pozno popol-

dneyo smo uvrstili v program ameriško barvno nadaljevan-

ki predelih Kansasa in boj revne družine za obstanek.

PONEDELJEK

Miško Kranjec - Vladimir Frantar: SENCE

POD OSTRIM VRHOM, barvna TV igr.

- Tokrat Miško Kranjec ne opisuje rodnega Prekmurja, ampak

Gorenjsko. V ospredju je zgoda trdnega hribovškega

kmetja Gašperja, ki mu življenje na "taže" udar-

mati mu je umrla v zgodnjini mladost, mačeha in polbrat

Matko bi rada kmetijo zase, žena pa ne ljubi. Gašper se

čustveno naveže na rejenko Lenčko, ženino nefakinjo,

ona pa naj. Po ženini smrti si skuša urediti z njo novo

življenje. Krhka Lenčka pa ne mara in ne vzdrži trtega

dela na kmetiji; z Matkom pobegne v dolino in tam

zapade v prostitucijo. To je izhodišče snovno in motivno

zanimive ter privlačne novele. Aktualno dogajanje je

postavljenlo v povojna leta, dotika pa se vedno žogočega

problema propad kmetije in zapuščanje zemlje.

Televizijsko igro Sence pod Ostrim vrhom je zrežiral Mir

Kragelj, igrajo pa: Bert Sotlar, Marija Benko, Olga

Kacjan, Dare Valič, Majda Potokar, Jože Zupan, Janez

Albreht.

Bled

30. decembra dansi barv. komed. AVTO-

CESTA V POSTELJI ob 20. uri

31. decembra amer. barv. VELIKI DIKTA-

TOR ob 20. uri

1. januarja ital. barv. VELIKI DIKTA-

TOR ob 20. uri

2. januarja špan. barv. PET BLAZIN ZA

ENO NOČ ob 18. uri, špan. barv. PET BLAZIN ZA

ENO NOČ ob 20. uri

3. januarja amer. barv. komed. AVTOCESTA V POSTELJI ob 18. uri

4. januarja slov. barv. NE JOČI PETER ob

10. uri, špan. barv. PET BLAZIN ZA ENO

NOČ ob 18. uri, dansi barv. komed. AVTO-

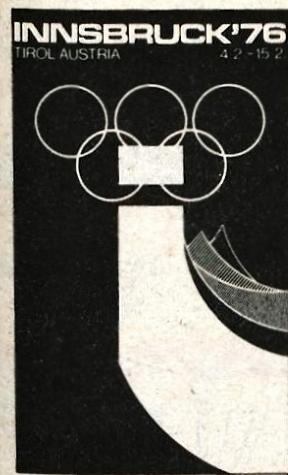
CESTA V POSTELJI ob 18. uri, ital. barv.

vogni OD ARDENOV DO PEKLA ob 18. uri

5. januarja amer. barv. komed. MORILCI IN

PRIČE ob 18. in 20. uri, ital. barv. vogni OD

ARDENOV DO PEKLA ob 18. in 20. uri, amer.

V Innsbrucku dva olimpijska ognja

Rekordna udeležba na XII. zimski olimpiadi od 4. do 15. februarja – Naša ekipa še ni določena, nastopili pa bodo zanesljivo hokejisti, ter največ dvanajst smučarjev

15. Franc Smolej (tek 50 km) 1948
16. Matevž Kordež (tek 50 km) 1948
16. Angela Kordež (tek 10 km) 1952
16. Janez Polda (skoki) 1952
18. Saša Molnar (slalom) 1948
20. Lovro Žemva (tek 50 km) 1936

štafete

9. 4x10 km (Tone Razinger, Tone Pogačnik, Matevž Kordež, Jože Knific) 1948
9. 3x5 km (Amalija Belaj, Blaženka Vodenič, Nada Birk) 1952
10. 4x10 km (Ivo Knap, Avgust Jakopič, Alojz Klančnik, Franc Smolej) 1936
12. 4x10 km (Roman Seljak, Mirko Bavče, Janko Kobentar, Cveto Pavčič) 1964
13. 4x10 km (Zdravko Hlebanja, Cveto Pavčič, Matevž Kordež, Janez Pavčič) 1956

hokejska ekipa

9. mesto 1968
11. mesto 1972
14. mesto 1964

Največkrat, to je na vseh treh nastopih, so igrali za našo vrsto Anton Gale, Viktor Ravnik, Ivo Rataj, Ivo Jan, Boris Renaut, Albin Felc, Viktor Tišler in Bogo Jan.

Desetič bodo Jugoslovani nastopili v Innsbrucku v zimski olimpijski arenici. Na dveh olimpijadah (ZDA) naši zimski športniki niso sodelovali. Prvič so startali pred širimi leti tudi v deželi zunaj Evrope in prav v Sapporu dosegli največji uspeh. Skupaj je doslej nastopalo na zimskih olimpijadah 83 smučarjev in 34 hokejistov. Najboljšo uvrstitev je doslej dosegel skakalec Danilo Pudgar, ki je bil 8. na veliki skakalnici v Sapporu. Najbolj uspešni, ki so se uvrstili do 20. mesta na olimpijadah, pa so bili naslednji:

8. Danilo Pudgar (velika skakalnica) 1972
9. Ludvik Zajc (velika skakalnica) 1968
10. Franc Smolej (tek 50 km) 1936
10. Peter Štefančič (srednja skakalnica) 1972
12. Majda Ankele (slalom) 1968
13. Janko Štefe (smuk) 1952
14. Jože Knific (tek 50 km) 1948
14. Nada Birk-Kustec (tek 20 km) 1952
14. Ludvik Zajc (srednja skakalnica) 1968
15. Ciril Praček (alpska kombinacija) 1936

Parket vam dobavim, položim, zbrusim in polakiram. Ravno tako/brusim in laki ram star parket, položim topli pod, tapisom ter obložim stopnice.

Vsem strankam želim v novem letu 1976 mnogo sreče in se še nadalje priporočam.

Mirko Florjančič,

PARKETARSTVO
Zasavska 24 (Orehek)
Kranj
telefon 24-412

Bivic Ernest
zlatar in juvelir
Kranj, Cankarjeva 5

želi cenjenim
strankam srečno
novo leto
in se priporoča

INNSBRUCK ŽE DRUGIČ GOSTITELJ

Austrici so prvič organizirali zimske olimpijske igre leta 1964, torej pred 12 leti. 4. februarja 1976 pa bo

slovesen začetek XII. zimskih olimpijskih iger. Čeprav so bili objekti v glavnem že zgrajeni, so jih za novo olimpiado le modernizirali. Kljub vsemu pa so vložili v to delo skoraj 500 milijonov šilingov.

Združenje samostojnih obrtnikov v občini Kranj

želi svojim članom in občanom Kranja srečno in uspeha polno novo leto 1976

Na olimpijskem stadionu bodo tekmovali umetnostni drsalci, hokejisti A skupine in hitrostni drsalci. Tukaj bo tudi zaključek iger. Jugoslovanski hokejisti, ki bodo nastopali v B skupini, bodo igrali v sejemske dvorane, ki so jo organizatorji uporabili že leta 1964. Skoki na 90-metrske skakalnici na Bergisu nad mestom bo zadnji dan iger nedvomno najbolj obiskana prireditev. Na tem objektu pa bo 4. februarja tudi slovenski začetek iger. Skakalnico so prenovili in povečali. Umetni nalet je sedaj iz betona. Dopuščala bo skoke do 105 m, čeprav je po vseh iz Avstrije evropski mladinski prvak Inauer že letos skočil 107 m.

Začetna slovesnost iger bo tokrat nekoliko drugačna. Prvič bodo pričitali kar dva olimpijska ognja. S tem bodo manifestirali dvakratno izvedbo iger v Innsbrucku.

V Lizumu bodo tekmovali alpinci. Proge so nekoliko izboljšali v primerjavi z zadnjo olimpiado. Največ dela so imeli organizatorji v Ingusu ob vznožju Patscherhofla. Namesto dveh umetnih prog za bob in sankanje so tukaj zgradili eno samo umetno progzo za dve vrsti.

V Zeefeldu bodo tekmovali v klasičnih disciplinah. Tu bodo tudi solo skoki na srednji skakalnici in skoki za kombinacijo. V Innsbrucku pa so zgradili tudi novo olimpijsko vas s skupaj 35 stanovanjskimi bloki s skupno 642 stanovanji. Novo je tudi tiskovno središče.

PROGRAM IGER

sreda, 4. februar: bob – sankanje, umetnostno drsanje,

četrtek, 5. februar: tek na 30 km, moški smuk, hitrostno drsanje na 1500 m ženske, bob, sankanje, umetnostno drsanje, hokej

petek, 6. februar: biatlon, hitrostno drsanje 500 m ženske, bob, sankanje, hokej

sobota, 7. februar: solo skoki na srednji skakalnici, tek 5 km ženske, hitrostno drsanje 1000 m ženske, bob, sankanje, umetnostno drsanje, hokej

nedelja, 8. februar: umetnostno drsanje, hokej, skoki za kombinacijo, hitrostno drsanje

ponedeljek, 9. februar: tek za kombinacijo, veleslalom moški, umetnostno drsanje, hokej

torek, 10. februar: tek 10 km ženske, veleslalom moški (2. tek), hitrostno drsanje, 500 m moški, bob, sankanje, umetnostno drsanje, hokej

sreda, 11. februar: štafetni teki 4x10 km, slalom ženske, hitrostno drsanje 500 m moški, umetnostno drsanje, hokej

četrtek, 12. februar: štafetni teki 4x5 km, hitrostno drsanje 1000 m moški, hokej

petek, 13. februar: biatlon, veleslalom ženske, hitrostno drsanje 1500 m moški, bob, sankanje, umetnostno drsanje, hokej

sobota, 14. februar: tek 50 km, slalom moški, hitrostno drsanje, bob, sankanje, hokej

nedelja, 15. februar: skoki na veliki skakalnici, hokej, zaključek iger

VRATA ZA INNSBRUCK SO ŠE ODPRTA

Res, le dober mesec nas loči od največjega dogodka nove zimske sezone, olimpijskih iger v Innsbrucku. Nič čudnega torej ni, da so vse dežele, posebej pa še tiste, ki imajo možnosti za osvojitev kakšne medalje, povečale svoje napore do maksimuma. Za zdaj je določeno, da potuje na XII. olimpiado iz naše države pet smučarjev (trije alpinci in dva skakalca) ter hokejske reprezentanca. Ta številka smučarskega zastopstva pa se bo bržkone povečala po predlogu smučarske zveze Jugoslavije na največ 12 tekmovalcev. Prav bi bilo, da bi nastopali s širimi skakalci, enim kombinatorjem, dvema tekačema, širimi alpskimi smučarji ter eno alpsko smučarko. Pri tem pa bodo morali posamezniki do 16. januarja to z rezultati še dokazati, da sodijo na takoj veliko prireditev kot je olimpiada. Olimpijske norme, ki naj bi bile eden najodločilnejših faktorjev za odhod oziroma neodhod na olimpijske igre, v Innsbruck, so vsem kandidatom znane. Glede na solidne priprave na letošnjo zimo določene norme niso nedosegljive. Jugoslovanska reprezentanca smučarjev bo dokončno imenovana 16. januarja na seji olimpijskega komiteja v Beogradu. Udeležencem tekmovalcem želimo, da bi se čim bolje pripravili in da bi se v prvi polovici februarja iz Innsbrucka prihajale v domovino čim bolj razveseljive novice.

J. Javornik

Peter Štefančič

Bogdan Norčič

Milena Kordež

Miran Gašperšič

Barbara Pikan

Filip Kalan

Bojan Krizaj

Vse najboljše v novem letu,
da bi mir bil po vsem svetu,
da bi človek srečen bil in zdrav,
da bi vse bilo kakor je prav!

ZAPODA ZA RADNI NALEŽJOVNE BOLEZNI	USVOJEK, ORGANSKA SNOV, NASTALA PRI ASIMILACIJI	SVINEC, PLUMBRUM	PRIVRŽEN- KA RODA- LIZMA	DETELJA, TRIFOLIUM
KARLOVAC	NAMIZNO PREGRI- NJALO			
NAJVIŠJA KARTA	PISNIK MATEJ PTICA UJEDA	JOSIP IPAVEC		
DIVJA MACKA		NORA ZENSKA		
MOČNO RAZSTRE- LIVO				
NIKDAR				
RAVNINSKA PREGIJK- CICA				
ZGORNJOI DEL TELESA				
HOREJSTE, RUDI	LASTNOST OSOBNEGA	STVARNI- STVO	PRSTON ZA PARKI- RANJE	SRBSKI PISATELJ, UVEDEL REČIZEM, JAKOV
LILI NOVY	KRAJ V KURDISTA- NU			
ORLICA PRETEKLE- GA CASA			ELASTIČNA SNOV	ALFRED NOBEL
PIR, SVAT- BENA PRO- SLAVA				
SHAMOVA- NJE PRED KOM				
EMILIJA		NAŠI RAZGLEDI BEGANJE	REKA V GRADINAH BOLGARIJ ARDA	
VISOKO- TRAVNATA STEVLA AMERIKI			TOLAZRA	
IZVRHNA ENOTA		KONICA	ZREJENOST, POSLEDICA DEBELITVE	
VENO TAUPER	RADIOTE- LEVIZIJA OPILKL PILJEVINA		ZIVINO- ZDRAVNIK OTROSKA IGRA	
PRISTANI- SCHE V PE- RUJU		MAJHNA OSA CADASTRA KRAVA		
EAST	PALEC COLA DELNI PRISPEVKE		VLADIMIR COROVIC PREHRIVA- LEC OB NILU	
PREBIVAL- CI DOL			GROF NA ANGLE- SKEM	
OGRIZCI SADA OSTANKI ZIVINKE KRME				
KRAJ JUŽNO OD TORINA		IGRALKA TKACKVA TOMISLAV NERALIC		
KRČEVINA, LAZ		OKRAJSKA- VA, OKROG		
CLOVEK Z VELIKIMI OCMI		KOPNO, TALINA		

Najino srečanje je bilo posem slučajno. Stara ženica z neštetimi gubami na obrazu, baretko in plaščem s krznenim ovratnikom mi je bila na prvi pogled simpatično naravna, prav nič nerodna v izražanju, le njeno pripovedovanje je preskakovalo dogodek in se izgubljalo v neštetih domnevnih resnicah. Bila je zares nekam čudno zanimiva s svojimi neverjetnimi dogodki, ki jih je vztajno naštevala in nedovzetna za vse pametne nasvetne predstavnika družbenopolitične organizacije. Nazadnje se je zagnala tako daleč, da je bila verjetnost njene resnice hudo uprašljiva.

Pred kratkim se je preselila v drug-kraj, v blok, pustila pa staro hišo, polno najemnikov. Nastal je požar s precejšnjim materialnim škodo, v časopisu je prebrala, članek izrezala in se napolnila po pomoč, vztajno pripovedovala, da so se v njeni hiši nasilno uselili, začigali in se odselili. Bila je neomačna, jaz pa radovedna in tako sva se znašla v prostorih postaje milice.

Tam sva – že takoj na začetku je bilo več kot očitno – kradli miličniku njegov čas, ona pa ga je za nameček kar naprej izzivala s tem, da je nenehno preskakovala njej nekoristne in nezaželenle dogodke in ga pehalo v to, da je pred njenimi lastnimi očmi poiškal vse dokaze in potrditve, da se moti prav v vsem in čisto v vsem. Ohranjala je mirno kri še tedaj, ko ni bilo kaj več povedati, kaj več dokazati in dokazovati, ona pa še kar naprej s svojimi resnicami. Takole, kar mimogrede, je vendarle priznava, da se ni nihče uselil nasilno, da so celo v njeni lastni prisotnosti novi stanovalci lepo pospravljali in brisali prah, da se je z njimi domenila, da vsak posebej plačuje za stanovanje – hudo oddaljeno od centra – kar po 350 dinarjev. Da je celo z enim sklenila pravo pogodbo, ki jo ima doma, da se je potem vnetil požar in so se potem vsi stanovalci – stanovanje je bilo poslej neprimerno za bivanje – odselili. Po njenem: začigali stanovanje in se meni nič tebi nič odselili.

Nazadnje smo vsi skupaj poiskali tisti grm, v katerem se je skrival zajec: zdaj, ko je požar uničil stanovanje, je bila ob sto tisočakov, ki so ji vsak mesec ob pokojnini kar prav prihajali. Zdaj pa so odpuheli z ognjem oziroma se preselili drugam. In zdaj ženička ni več vedela, kaj naj napravi, da se stanovanje spet hitro usposobi in da se jih spet zagotovi dobrí vir dohodka. Vztrajno in skorajda jezno pa je odklanjala tista priporočila, ki so ji svedovala, naj hišo proda in zaživi brez vseh skrbiv.

Pa nikar mislišti, da je bila kaj prestrašena pred neovrgljivimi dokazi in v ujeti laži. Resda ji je kanila solza in je malce vendarle zatrepetala, a je bila na koncu dvignjene glave in zelo, zelo samozavestna.

Ce se je trapasto začelo, naj se neumno še konča. Ko ji je miličnik čisto sam od sebe dal natančne podatke o prebivališču povzročitelja požara in ji nasvetoval, da ob odločitvi sodišča lahko terja primerno odškodnino, sva sklonjenih glav zapustili poslopje. Zunaj je rekla, da je lep dan in da gre še na občino, kjer mora nekaj urediti. Jaz nisem rekla nič, kako bi le?

Kaj veš, ženička ženičkasta, kaj veš, kaj jo peha v njene čudaške misli in postopke, ki so daleč od resnice, ki se je podzavestno še predobro zaveda. Kaj veš, kaj jo je pripravilo do tega, da je spetljala skupaj čenče in svoje misli in sanje v neko priložnostno resnico, ki jo posreduje naokoli, v lžez, ki je med drugim hudo žalila prav vse, ki so imeli ta dan z njo opraviti. Kaj veš, zakaj se me je oklenila? Na nek način, četudi naj bi jo predvsem bolelo, ker je izgubila kar dober vir postranskega dohodka, se ti vseeno zasmili, ko pa je sama in stara. Tudi miličniku je bilo najbrž nekako tako, ko jo je spregledal prej kot je samo zaslutila lahko, ko se je prijateljsko in tovariško trudil, da bi ji dopovedal, da naj si prizna in sponza. Morda se svojih postopkov in čudaških poti sploh prav več ne zaveda?

Zato imajo potrpljenje z njo, zato jo nikjer ne vržejo ven, zato ji dopovedujejo in tovariško prigovarjajo. Zato, ker je nekam čudaško svojeglavu, a zraven stara in betežna, kadar koraka naravnost na postajo milice, piše protestna pisma in jih osebno prinaša ali naslavlja na predstavnike družbenopolitičnih organizacij. Ne le ob požaru, že prej ji je bilo nekaj strašno na poti, tako zelo nad tem je motilo, da je v policijskih poročilih prej ali slej omenjena, da se pritožuje nad tem ali onim.

A tako si starka sivih las in z obvezno baretko izpolnjuje samotne poti. Predstavlja le enega izmed obrazov v pisani množici naših značajev, navad in usod.

NAGRADNI KUPON

Rešitev (želja pod sliko):

Ime in priimek:

Naslov:

Laž s kratkimi nogami

– Hočem plastično jelko, ka-
ršne imajo v mestih!

– Tvoji poljubi so vse bolj
hladni.

Uredništvo razpisuje za re-
sevalec 10 nagrad, in sicer:

1. nagrada 200 din
2. – 3. nagrada 100 din
4. – 10. nagrada 50 din

Zadostuje, če pošljete pravilno izpolnjen nagradni kupon, in to do torka, 13. januarja 1976, na naslov: ČP Glas, 64000 Kranj, Moše Pijadeja 1. Na kuverto pripišite: Nagradni kupon.

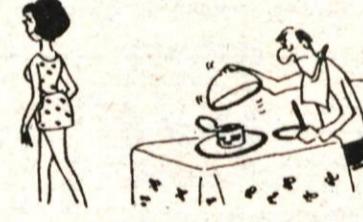
Naslednja številka
bo izšla v torek,
6. januarja 1976

– Priznaj, da ti je bila všeč
cvetličarka!

– Zdaj imaš denar, kaj? Za
mojo novo obleko ...

– Najprej je opustil cigarete,
potem piča, zdaj pa še mene!

Brez besed

– Babica, ti pojdi kar spat,
jutri pa ti bom povedal konec!

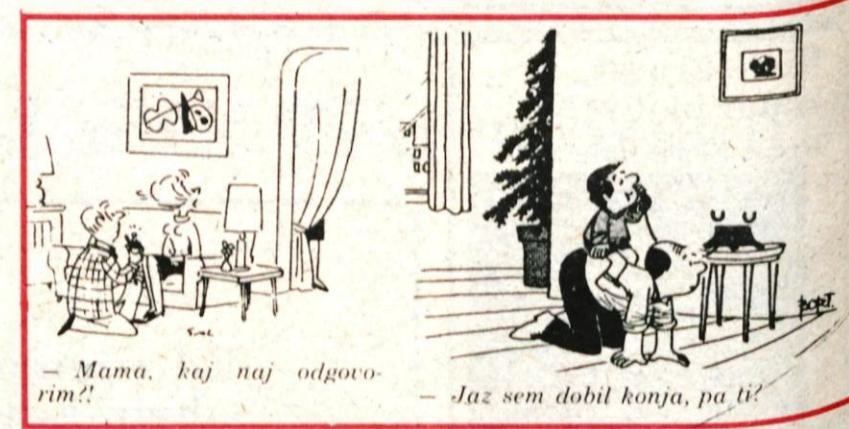
– Eno teh zdravil vam bo že
pomagalo; sporočite mi, kate-
ro ...

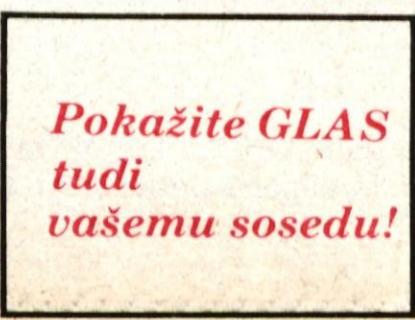
– Dragi, nekaj imam zate!

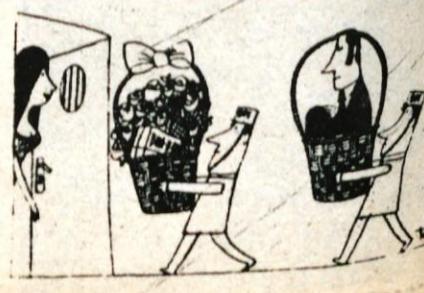
Natakar!

– Mama, kaj naj odgovori-
m!

Pokažite GLAS
tudi
vašemu sosedu!

Brez besed